

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MÜZİK ANASANAT DALI
MÜZİKTE YORUMCULUK PROGRAMI**

**JACQUES DELECLUSE'UN "DOUZE ETUDES" KLASİK
TRAMPET ESERİNİN İCRASINDA AMERİKAN
RUDIMENTAL DRUMMING TEKNİĞİNİN KULLANIMI**

Yüksek Lisans Tezi

Ali Can ÖZTAN

Danışman
Prof. Muzaffer Özgü Bulut

SAMSUN
2024

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi ?

Evet ☐ (Gerekli ise ekler kısmına ekleyiniz)

Hayır ☒

05 /01 / 2024
Ali Can ÖZTAN

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : JACQUES DELECLUSE'UN "DOUZE ETUDES" KLASİK TRAMPET ESERİNİN İCRASINDA AMERİKAN RUDIMENTAL DRUMMING TEKNİĞİNİN KULLANIMI

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 05.01.2024 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 2

Tek kaynak oranı : % 1 çıkmıştır.

... /... / 20...

Prof. Muzaffer Özgü BULUT

ÖZET

JACQUES DELECLUSE'UN "DOUZE ETUDES" KLASİK TRAMPET ESERİNİN İCRASINDA AMERİKAN RUDİMENTAL DRUMMING TEKNİĞİNİN KULLANIMI

Ali Can ÖZTAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Müzik Anasanat Dalı

Müzikte Yorumculuk

Yüksek Lisans, Şubat/2024

Danışman: Prof. Muzaffer Özgü Bulut

Bu tez Fransız vurmali çalgılar ekolünün önemli bestecilerinden Jacques Delécluse'un 12 Etüt eserini Amerikan stili rudimentler bakış açısıyla inceleyerek rudiment kullanımının klasik trampet icrası ve eğitiminde yaygınlaşmasına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Bu tezin problemi "Eser rudimentlerle nasıl ilişkilendirilebilir?" sorusudur.

Bu çalışmada Jacques Delécluse'un kariyeri, enstrümancılığı ve besteciliği ile ilgili bilgilere kendisi, öğrencileri ve meslektaşları ile yapılan röportajlar ile yer verilmiştir.

Avrupa'da 16. Yüzyılda trampet icracılarının ordulara verilecek komutları iletme amacı ile icra ettikleri ritim kalıpları olan rudimentlerin, İngiliz birliklerinin Amerika'ya varması ile kıtaya yayılması nedenleri ile Amerikan ve Fransız stillerinin köken bakımından ortak noktaları olduğu, bu ritim kalıpları ve kombinasyonlarının oluşturduğu rudimentlerin zaman içerisinde trampet eğitimi ve icrası için "alfabe" konumuna geldiği, doğru uygulandığında tüm stiller üzerinde fayda sağlayacak bir çalışma prensibi ile birlikte farklı stillere ortak bakış açıları geliştirilebileceği vurgulanmaktadır. Bu iki stilin günümüzde zıt algılanmasına karşın kökenleri açısından barındırdıkları ortak noktaları, farkları ve bu bakış açılarının eser üzerindeki yansımalarını incelenmiştir.

Eseri rudimental bakış açısı ile incelemek için her bir etüt içerdiği rudimentlere ayrıştırılmış, her bir etüt içerisinde kaç çeşit rudiment kullanıldığı ve hangi rudimentin en çok kullanıldığı bu ayrıştırma sonucunda listelenmiştir. Bu ayrıştırma neticesinde hangi etüt için hangi rudiment ya da hangi rudiment için hangi etütün çalışılması gerektiğine dair izlenimler, eserin rudimental çalışma prensipleri kullanılarak prova edilmeden önce ve sonrasında birlikte çalışıldığı prova süreçleri sonucunda aktarılmış, çalışma prensipleri ile ilgili bilgiler ve tavsiyeler paylaşılmıştır.

Çalışmanın bütününe bakıldığında Jacques Delécluse'un 12 Etüt eseri üzerinden yapılan incelemeler sonucunda, köken olarak ortak noktalar barındıran iki farklı stilin doğru çalışma prensipleri ile uygulandığında birbirlerine faydalı olacakları, rudimental bakış açısının klasik trampet icrası üzerinde olumlu etki yaratacağı gözlemlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Jacques Delecluse, Rudiment, Trampet, Baget Kontrolü, Klasik Perküsyon, Vurmali Çalgılar.

ABSTRACT

THE USE OF THE AMERICAN RUDIMENTAL DRUMMING TECHNIQUE IN THE PERFORMANCE OF JACQUES DELECLUSE’S CLASSICAL SNARE DRUM WORK “DOUZE ETUDES”

Ali Can Öztan
Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Music
Music Interpretation Programme
Master, February/2024
Supervisor: Prof. Muzaffer Özgü Bulut

This thesis aims to contribute to the widespread use of rudiments in classical snare drum performance and training by examining the 12 Etudes of Jacques Delécluse, one of the important composers of the French percussion school, from the perspective of American style rudiments. The problem of this thesis is "How can the artifact be associated with rudiments?" is the question.

This success was given through interviews with Jacques Delécluse, his career, his instrumentalism and his experts.

Rudiments, which are rhythm patterns performed by trumpet players in Europe in the 16th century in order to convey commands to the armies, have common roots in the American and French styles due to the spread of the British troops to the continent after the arrival of the British troops, and the rudiments formed by these rhythm patterns and combinations have evolved over time. It is emphasized that it has become the "alphabet" for snare drum training and performance, and that common perspectives on different styles can be developed with a working principle that will benefit all styles when applied correctly. Although these two styles are perceived as opposites today, their common points in terms of their origins, their differences and the reflections of these perspectives on the work have been examined.

In order to examine the work from a rudimental perspective, each study was separated into the rudiments it contained, how many types of rudiments were used in each study and which rudiment was used the most were listed as a result of this separation. As a result of this separation, impressions about which rudiment should be studied for which etude, or which etude should be studied for which rudiment, were conveyed as a result of the rehearsal processes in which the piece was worked together before and after it was rehearsed using rudimental working principles, and information and recommendations about working principles were shared.

When we look at the whole study, as a result of the examination of Jacques Delécluse's 12 Etudes, it has been observed that two different styles, which have common points in origin, will be beneficial to each other when applied with the correct working principles, and that the rudimental perspective will have a positive effect on classical snare drum performance.

Keywords: Jacques Delécluse, Rudiment, Snare Drum, Stick Control, Classical Percussion.

ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR

Bu programda bana her türlü ihtiyacımda yardımcı olan, her zaman olumlu yaklaşan ve bana uzun süredir sabreden çok değerli danışmanım ve ağabeyim sayın Prof. Muzaffer Özgü Bulut’a teşekkür ederim.

Ali Can ÖZTAN

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI.....	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	2
1.2. Amaç	3
1.3. Özgün Değer	3
1.4. Sınırlılıklar	4
2. LİTERATÜR TARAMASI	5
3. YÖNTEM.....	8
3.1. İnceleme.....	8
3.2. İcra	8
4. RUDIMENT.....	9
4.1. Amerikan Rudimental Drumming	9
4.2. Fransız Rudimental Drumming	9
4.3. Stiller Arasındaki Farklar ve Benzerlikler	10
5. JACQUES DELÉCLUSE	12
5.1. Fransız Ekolünde Delécluse'un Önemi	17
5.1.1. Delécluse'dan Önce.....	17
5.1.2. Delécluse'dan Sonra.....	19
6. DOUZE ETUDES.....	21
6.1. Douze Etudes'ün Sınavlardaki Yeri.....	22
6.2. Etütlerin Rudimentlere Ayırıştırılması.....	25
6.2.1. Etüt 1	25
6.2.2. Etüt 2	27
6.2.3. Etüt 3	29
6.2.4. Etüt 4	31
6.2.5. Etüt 5	34
6.2.6. Etüt 6	35
6.2.7. Etüt 7	38
6.2.8. Etüt 8	40
6.2.9. Etüt 9	41
6.2.10. Etüt 10	44
6.2.11. Etüt 11	47
6.2.12. Etüt 12	49

6.2.13. Ayrıştırılan Rudimentlerin Etütlere Göre Listelenmesi	51
6.3. Karşılaştırmalı İcra.....	52
7. SONUÇ.....	55
7.1. Tavsiyeler.....	56
KAYNAKLAR.....	58
EKLER.....	60
ÖZGEÇMİŞ.....	60

SİMGELER VE KISALTMALAR

a.g.e. : Adı Geçen Eser

sf. : Sayfa

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 5.1. Jacques Delécluse (http-1)	12
Şekil 5.2. Delécluse, Keiskleiriana 1	15
Şekil 5.3. Delécluse, Keiskleiriana 2	16
Şekil 5.4. Delécluse, Test-Claire	16
Şekil 5.5. Jacques Delécluse (http-6)	17
Şekil 5.6. Waterloo Savaşı'ndan Bir Fransız Davulu (http-3)	18
Şekil 5.7. Lefèvre, Le Tambour Technique Supérieure Eserinden El Tercihli Yazım (1987) ..	18
Şekil 5.8. Delécluse'un El Belirtmeyen Yazımına Örnek (Keiskleiriana, Delécluse, 2005) ...	19
Şekil 5.9. Jean Baptiste Leclère (http-2)	19
Şekil 5.10. Didier Vérité (http-4)	20
Şekil 6.1. 12 Etüt İçerisinden Tercihlere Dair Görsel (http-5)	24
Şekil 6.2. Etüt 1, 1. Ölçüde 2 Adet Drag	26
Şekil 6.3. Etüt 1, 20. Ölçüde Farklı Rudimentler İçerisinde 2 Adet Drag	26
Şekil 6.4. Etüt 1, 17. Ölçüde Rudiment İçerisinde Değişken Dinamik	26
Şekil 6.5. Ölçüde Ters Single Stroke Seven	26
Şekil 6.6. Etüt 1, 51. Ölçüde Flam Tap veya Inverted Flam Tap	27
Şekil 6.7. Etüt 1, 20. Ölçüde Ratamacue	27
Şekil 6.8. Etüt 2, 15. Ölçüden İtibaren Farklı Dinamiklerde ve Uzunluklarda Multiple Bounce Roll	28
Şekil 6.9. Etüt 2, 26. ve 27. Ölçüde Farklı Çözünürlüklerde Bağlı Multiple Bounce Roll ...	28
Şekil 6.10. Etüt 2, 30. Ölçüde Ritmik Kalıp içerisinde Multiple Bounce Roll	28
Şekil 6.11. Etüt 2, 21 ve 22. Ölçülerde Choo-Choo	28
Şekil 6.12. Etüt 2, 35. Ölçüde Inverted Invert	29
Şekil 6.13. Etüt 2, 39. Ölçünün Sonunda Malf Tap	29
Şekil 6.14. Etüt 2, 24. Ölçüde Farklı Çözünürlükte Flam Accent	29
Şekil 6.15. Etüt 3, 4. Ölçüde Single Stroke Four İçerisinde Flam	30
Şekil 6.16. Etüt 3, 17, 18, 19, 20, 21. Ölçülerde İç İçe Çoklu Rudimentler	30
Şekil 6.17. Etüt 3, 40 ve 41. Ölçülerde İç İçe Çoklu Rudimentler	30
Şekil 6.18. Etüt 3, 44 ve 45. Ölçülerde İç İçe Çoklu Rudimentler	30
Şekil 6.19. Etüt 3, 29. ve 30. Ölçülerde Aynı Anda İki Farklı Rudiment	31
Şekil 6.20. Etüt 3, 43. Ölçüde Hibrit Rudimentler	31
Şekil 6.21. Etüt 4, 4. Ölçüde Flam	32
Şekil 6.22. Etüt 4, 20 ve 21. Ölçülerde Aynı Anda İki Farklı Rudiment	32
Şekil 6.23. Etüt 4, 12. Ölçüde Five Stroke Roll ve Ters Single Stroke Four	32
Şekil 6.24. Etüt 4, 22. Ölçüde Flam ile Eksik Five Stroke Roll	33

Şekil 6.25. Etüt 4, 17. Ölçüde Eksik Ratamacue	33
Şekil 6.26. Etüt 4, 13. Ölçüde Düz ve Ters Single Backs	33
Şekil 6.27. Etüt 4, 24. Ölçüde Cheese Inverts	33
Şekil 6.28. Etüt 4, 30. Ölçüde Aynı Kalıbın Farklı Rudiment ile Tekrarlanması	34
Şekil 6.29. Etüt 5, 45 ve 46. Ölçülerde Single Stroke Roll ve Six Stroke Roll	34
Şekil 6.30. Etüt 5, 54 ve 55. Ölçülerde Six Stroke Roll içerisinde Multiple Bounce Roll	34
Şekil 6.31. Etüt 5, 20. Ölçüde Ters Seven Stroke Roll içerisinde Multiple Bounce Roll	35
Şekil 6.32. Etüt 5, 58 ve 59. Ölçülerde 2. Sekizliğe Denk Gelen Yarım Flam Accent	35
Şekil 6.33. Etüt 6, 7. Ölçüde Pataflafla İçerisinde Flam	36
Şekil 6.34. Etüt 6, 60 ve 61. Ölçülerde Single Stroke Roll	36
Şekil 6.35. Etüt 6, 11. Ölçüde Ters Cheese Inverts	36
Şekil 6.36. Etüt 6, 12. Ölçüde Düz Cheese Inverts	36
Şekil 6.37. Etüt 6, 24. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Ters Cheese Inverts	37
Şekil 6.38. Etüt 6, 52. Ölçüde Drag ile Birlikte Six Stroke Roll	37
Şekil 6.39. Etüt 6, 34. Ölçüde Kısa Multiple Bounce Roll'lar	37
Şekil 6.40. Etüt 6, 8. Ölçüde Diddle-Flafla	37
Şekil 6.41. Etüt 7, 46 ve 47. Ölçülerde Multiple Bounce Roll	38
Şekil 6.42. Etüt 7, 9. Ölçüde Ters Herta İçerisinde Drag ve Multiple Bounce Roll	38
Şekil 6.43. Etüt 7, 23. Ölçüde Düz Herta İçerisinde Drag ve Multiple Bounce Roll	38
Şekil 6.44. Etüt 7, 24. Ölçüde Herta İçerisinde Flam ve Multiple Bounce Roll	39
Şekil 6.45. Etüt 7, 41 ve 42. Ölçülerde Nine Stroke Roll ve Five Stroke Roll'dan oluşan 5/8'lik Cümle	39
Şekil 6.46. Etüt 7, 44. Ölçüde Flam Tap	39
Şekil 6.47. Etüt 7, 16. Ölçüden İtibaren Kendini Tekrarlayan Five Stroke Roll	40
Şekil 6.48. Etüt 8, 58 ve 59. Ölçülerde Çeşitli Dinamiklerde Multiple Bounce Roll	40
Şekil 6.49. Etüt 8, 24. Ölçüde Flam Accent	40
Şekil 6.50. Etüt 8, 28. Ölçüde Ters Cheese Inverts	41
Şekil 6.51. Etüt 9, 29, 30, 31 ve 31. Ölçülerde Drag	41
Şekil 6.52. Etüt 9, 9. Ölçüde Single Backs	42
Şekil 6.53. Etüt 9, 3 ve 4. Ölçülerde Tekrar Eden Five Stroke Roll'lar	42
Şekil 6.54. Etüt 9, 6. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Five Stroke Roll	42
Şekil 6.55. 17. Ölçüde Diğer Rudimentlerle Düz ve Ters Five Stroke Roll	42
Şekil 6.56. Etüt 9, 11. Ölçüde Nine Stroke Roll	43
Şekil 6.57. Etüt 9, 23. Ölçüde Kendi İçinde Bağlı ve PAS/4 Multiple Bounce Roll ile Biten Nine Stroke Roll	43
Şekil 6.58. Etüt 9, 58. Ölçüde Diğer Rudimentlerle Düz ve Ters Nine Stroke Roll	43
Şekil 6.59. Etüt 9, 39. Seven Stroke Roll ve Seventeen Stroke Roll	43

Şekil 6.60. Etüt 9, 47. Ölçüde Single Drag Tap ve Flam Accent	44
Şekil 6.61. Etüt 9, 21 ve 22. Ölçülerde Chuchuddas	44
Şekil 6.62. Etüt 10, 22, 23 ve 24. Ölçülerde Drag	45
Şekil 6.63. Etüt 10, 15, 16 ve 17. Ölçülerde Kendini Tekrar Eden Seven Stroke Roll'lar	45
Şekil 6.64. Etüt 10, 20. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Seven Stroke Roll	45
Şekil 6.65. Etüt 10, 27 ve 28. Ölçülerde Flam Tap	45
Şekil 6.66. Etüt 10, 1. Ölçünün İkinci Yarısında Dachuda	46
Şekil 6.67. Etüt 10, 44. Ölçünün İkinci Yarısında Flam Accent	46
Şekil 6.68. Etüt 10, 43. Ölçüde Malf Taps	46
Şekil 6.69. Etüt 10, 56. Ölçüde Single Stroke Four	46
Şekil 6.70. Etüt 10, 61. Ölçüde Flam Accent ve Single Stroke Four	47
Şekil 6.71. Etüt 11, 19 ve 20. Ölçülerde Çeşitli Dinamiklerle ile Drag	47
Şekil 6.72. Etüt 11, 15. Ölçüde Lesson 25 ve Cheese Inverts	48
Şekil 6.73. Etüt 11, 38. Ölçüde Düz ve Ters Cheese Inverts	48
Şekil 6.74. Etüt 11, 7. Ölçüde Duyuluş Olarak Flam Paradiddle	48
Şekil 6.75. Etüt 11, 17. Ölçüde Duyuluş Olarak Flam Paradiddle	48
Şekil 6.76. Etüt 11, 21 ve 22. Ölçülerde Multiple Bounce Roll	49
Şekil 6.77. Etüt 11, 23. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Seven Stroke Roll	49
Şekil 6.78. Etüt 12, 57 ve 60. Ölçüler Arasında Multiple Bounce Roll	50
Şekil 6.79. Etüt 12, 6 ve 7. Ölçülerde Multiple Bounce Roll ve Single Stroke Roll	50
Şekil 6.80. Etüt 12, 33. Ölçüde Single Stroke Four ve Five Stroke Roll	50
Şekil 6.81. Etüt 12, 45 ve 46. Ölçülerde Single Backs ve Herta	50

1. GİRİŞ

Klasik trampet literatürünün en önemli bestecilerinden Jacques Delécluse'un 12 Etüt (*Douze Etudes*) kitabı, modern trampet eğitiminin vazgeçilmez bir parçası olmakla birlikte dünya çapında çok sayıda senfoni ve opera orkestralarının kabul sınavlarında yer alan çok önemli bir eserler bütünüdür. Kendisi bu eserini şöyle tanımlamıştır; "Bu etütler yalnızca, metronom işaretlerine, dinamiklere, vurgulara ve 'bağlantı dokusu'na tam olarak uyulduğunda zorlardır."¹

Metropolitan Opera Orkestrası perküsyon sanatçısı Rob Knopper'ın, 26 Ekim 2014'te kendisi ile yaptığı röportajında besteci, bu eseri yazmak için ona ilham veren unsurları şu sözleriyle ifade etmiştir,

"Eserimin amacı siz yeni öğrencilere zevkli ve eğlenceli bir öğrenme süreci sunmaktır. Benim için ne yazdığım değil sizlere ne verebildiğim önemlidir. Bu etütler sizi öğrenmek, çalışmak ve gelişmek için teşvik etmeyi hedefler"²

Bestecinin kendi yorumlarını dikkate alarak günümüzde icra edildiği alanlara ve eserin içeriğine bakıldığında, müzikalite ve akış odaklı Fransız ekolünü yoğun bir şekilde barındıran bu 12 etütün tam manası ile icra edilebilmesi için yüksek derecede baget kontrolüne (*stick control*) sahip olmak gerektiği görülmektedir.

Rudimentler Orta Çağ'da askeri komutlar vermek üzere belirlenen ritmik kalıplardan oluşan ve çeşitli el sıralamaları ile trampet dilinin sözcüklerini içeren, günümüzde de trampet eğitim sisteminde ve icrasında kullanılan bir sözlüktür. Ağırlıklı olarak Amerikan trampet eğitim sisteminde kullanılmakta olan rudimentler icracının teknik kabiliyetine büyük katkı sağlamaktadır. Klasik trampet icrası sert ve köşeli yapısından ötürü Amerikan *Rudimental Drumming* sistemine dayanmamasına ve çoğu açıdan zıtlıkları olmasına karşın, *rudiment* çalışmaları icracıya sağladığı teknik ve müzikal faydalar sebebi ile klasik trampet eğitim sistemi içinde de hocalar tarafından uygulanmaktadır.

Modern trampet icrasında yüksek derecede baget kontrolü gerektiren Amerikan *Rudimental Drumming* dayanıklılık ve devamlılık barındıran teknik hakimiyet odaklı bir stildir.

¹ Frederick Macarez, "Jacques Delécluse," Percussive Arts Society.
<https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (28.09.2023)

² Rob Knopper, blog, "day 12: interview with Jacques Delécluse".
<https://www.robknopper.com/blog/2014/10/26/day-12-my-interview-with-jacques-delecluse-and-the-albums-release-day-is-here> (28.09.2023)

Bu araştırmada, büyük ölçüde birbirine zıt görünen fakat ayrıntılı incelendiğinde ortak noktalar barındıran bu iki farklı ekole, birbirine fayda sağlayacak şekilde nasıl hakim olunabileceği hakkında otobiyografik araştırma ve veri toplama tekniğı ile Jacques Delécluse'un 12 Etüt (*Douzé Etudes*) kitabı üzerinde deneyimler ve ilgili literatürler ile desteklenmiş bilgiler içermektedir. Bu sayede ekol ayırmaksızın her türlü icra tekniğine hakim olmak için birbirine zıt stilleri de çalışmaya teşvik etmeyi ve klasik trampet eğitiminde “*Rudimental Drumming*” tekniklerinin de yer alması ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmak amaçlanmaktadır.

1.1. Problem

Eser rudimentlerle nasıl ilişkilendirilebilir ? Aşağıdaki alt problemler ile incelenecektir:

- 12 Etüt (*Douzé Etudes*) neden önemli ?
- Hangi *rudimentler* kullanılmış ?
- Kullanılan *rudimentler* nasıl bir sıra ile yerleştirilmiş ?
- Sıralanan bu *rudimentlerin* bir düzeni var mı ?
- *Rudimentlerin* kullanım hiyerarşisi nedir ?
- Bu *rudimentler* ritmik ve dinamik anlamda farklı şekilde kullanılmış mı ?
- Aynı *rudimentin* çoğunlukla kullanıldığı etütler hangileridir ?
- *Rudimentler* göz önünde tutulduğunda bu oniki etütün anlamlı bir sıralanışı var mıdır ?
- Anlamlı bir sıralanış nasıl oluşturulabilir ?
- Etütler arasında *rudimentlerin* sıralanış şeklinde benzerlik söz konusu mu ?
- Genel anlamda *rudimentlerin* kullanımında bütünleştirici unsurlar nelerdir ?
- Eserin içerdiği ritim kalıplarının farklı uygulamaları nasıl algılanıyor ?
- Eserin ilk okuması ile *Rudimental Drumming* esas alınarak çalışma sonrası süreçleri karşılaştırıldığında *rudimentlerin* katkısı nasıl olmuştur ?
- *Rudimental Drumming* çalışmak klasik trampet icrasına hangi açılardan fayda sağlıyor ?

1.2. Amaç

Bu tezde Jacques Delecluse'un 12 Etüt (*Douze Etudes*) adlı kitabının Amerikan stili *rudimentler* bakış açısıyla incelenmiş, içerisindeki 12 adet etütün hangi *rudimentleri* içerdiğini ayrıştırılmış, ayrıştırılan bu *rudimentlerin* nasıl bir çalışma şekli ile geliştirileceğini tavsiye etmek ve bu çalışmaların neticesinde Amerikan stili *rudimentlerin* Fransız stiline öncülerinden Jacques Delécluse'un 12 Etüt (*Douze Etudes*) eserinin icrasına nasıl entegre edilebileceği örneklendirilerek anlatılmıştır. Bu amaç doğrultusunda Jacques Delécluse'un 12 Etüt (*Douze Etudes*) eseri icra sırasında tecrübe edilerek ve temel *rudiment* eğitim kitaplarının içerikleri ile karşılaştırılarak içerdiği *rudimentlere* ayrıştırılmıştır.

Bu doğrultuda Fransız stili trampet icrası ile Amerikan stili *rudimentlerin* ortak noktaları olduğunu, beraber kullanılabileceğini ve/veya birlikte çalışılabileceğinin ortaya konması ve bu konuda farkındalık oluşturulması amaçlanmaktadır. Ayrıca bu tez farklı stil ve ekollerin bir arada çalışıldığında ve doğru icra teknikleriyle uygulandığında birbirlerine faydalı olabileceğine yönelik bir örnek teşkil etmek, klasik trampet icrasına yeni bir bakış açısı kazandırmak ve çeşitli stillere hakim olmayı teşvik etmeyi de amaçlamaktadır.

1.3. Özgün Değer

Bu tezin özgün değeri, klasik trampet icrasına zıt karakterler barındıran Amerikan *Rudimental Drumming* stiline eğitim sisteminde hocalar tarafından uygulanmasına karşın konunun daha önce kaleme alınmamış olmasıdır. Bu zıt stiller Jacques Delécluse'un 12 Etüt (*Douze Etudes*) eseri üzerinden incelenirken stiller arası etkileşim olduğunun ortaya konulması ve içerdikleri ortak özelliklerin ayrıştırılması sebebi ile de önemlidir. Ayrıca bu tez hem öğrenim hem icra sırasında birbirinden çok farklı görünen Amerikan ve Fransız stili trampet icrasının ortak noktaları da olduğunu anlamaya ve birbirinden beslenilebileceğine dair fikirler sunmaktadır.

Günümüzde modern vürmalı çalgılar repertuvarında çok farklı stillerde eserler olmasından ötürü bu stillerin birden fazlasına hakim olmanın önemi vurgulanacaktır. Bu nedenle bu tez klasik trampet öğrenenler ve icra edenler için farklı stillere hakim olmayı teşvik etmek açısından da önemlidir. Bu pratiğin bu yaklaşımla yazılı kaynak olması özelliği ile de yenilik teşkil etmektedir. Bu yönleriyle bu alandaki "Rudimental

Trampet Tekniği ve Jesse Sieff'in Chopstakovich Adlı Eserindeki Rudimental Tekniklerin Kullanımı"(Efe Yedican, 2020), "Rhythmic intricacies: A study of Lansky, Delécluse, Xenakis, Koppel, and Hamilton" (Brandon E. Adams, 2017), "A Study of the Works From My Little Island: Folk Song by Robert Aldridge, Nagoya Marimbas by Steve Reich, Ti Mon Bo by Tito Puente, Trio Per Uno by Nebojsa Zivkovic, Wind in the Bamboo Grove by Keiko Abe, Eight Pieces for Four Timpani: VIII. March by Elliott Carter, Douze Études: No. 9 by Jacques Delécluse, Prelude to a Dream by Bryce Craig, Birifor Funeral Repertoire, Log Cabin Blues by George Hamilton Green" (John McKee Donovan, 2015), "Jacques Delecluse's Twelve Studies for The Drum: A Study Guide and Performance Analysis" (Brian Stackhouse, 2015) gibi alışmalardan farklıdır.

1.4. Sınırlılıklar

Bu araştırma, Jacques Delécluse'un bestelemiş olduğu 12 Etüt (*Douze Etudes*) eserinin icra edildiği alanlar, Fransız klasik trampet ekolü, Amerikan *Rudimental Drumming* tekniği ile bu iki zıt görünen ekolün Jacques Delécluse'un 12 Etüt eseri üzerinde birlikte kullanımının açıklanması ile sınırlandırılmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Bu tezde, Jacques Delécluse'un hayatı, “*Douze Etudes*” eserinin klasik vurmali çalgılar literatürü açısından önemi, icra edildiği alanlar ve çalışma şekilleri, Fransız klasik trampet ekolü, Amerikan *Rudimental Drumming* tekniğinin esere entegrasyonu ve iki zıt ekolün birbirine fayda sağlayacağı çalışma şekilleri incelenmiştir. Konuyla ilgili yapılan literatür taraması sonucunda ulaşılan kaynaklar bu kısımda ele alınmaktadır.

Jacques Delécluse'un “*Douze Etudes*” eserini inceleyen birçok kaynak bulunmaktadır. Brian Stackhouse tarafından 2015 yılında yazılmış “Jacques Delecluse's Twelve Studies for The Drum: A Study Guide and Performance Analysis” adlı doktora tezinde, bestecinin biyografisi, eserin icrasını kolaylaştırmayı amaçlayan, enstrüman hakimiyetini, baget kontrolü ve teknik kapasiteyi geliştirmek ve müzikal anlayışı genişletmek üzere kapsamlı analizler ve öneriler yer almaktadır. Ayrıca bu çalışmada Jacques Delécluse ile ilgili biyografik bilgiler de yer almaktadır.

Bilimsel bir araştırma olmamasına rağmen Metropolitan Opera Orkestrası vurmali çalgılar sanatçısı Rob Knopper'ın eserin kaydını gerçekleştirmek üzere yaptığı çalışmaları ve yolculuğu anlattığı, “the road to delécluse... aka the 'caisse-claire crawl’” ve “the 12 days of delécluse!” adlı günlük yöntemi ile yazılmış blogları konu ile ilgili kapsamlı çalışmalardır. Bu blog serilerinde eserin kayıt aşaması sırasında kullanılan ekipmanlar ve yöntemler ile ilgili bilgiler, eseri icra etmiş Paris Opera Orkestrası vurmali çalgılar sanatçısı Jean-Baptiste Leclère ve Jacques Delécluse'un öğrencilerinden Didier Vérité ile yaptığı, Fransız ve Amerikan ekol farklılıkları, Delécluse'un besteleme teknikleri, bestecinin öğrencisi olmayı, icra notlarını ve tavsiyelerini içeren röportajları ve bestecinin kendisi ile yaptığı kapsamlı bir röportajı yer almaktadır.³

Günümüzde davul derisi endüstrisinin başlıca markalarından *Remo*'nun kurucusu ve perküsyon sanatçısı Remo Belli'nin önderliğinde 1961 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde kurulan, 5000'den fazla üyesiyle 60 yılı aşkın faaliyette olan Perküsyon Sanatları Topluluğu (*Percussive Arts Society*) eğitim, araştırma, burs, yayın, fuar gibi faaliyetlerde bulunan ve perküsyon dünyasına katkıda bulunmayı

³ Rob Knopper, blog, “the 12 days of delécluse!”.
<https://www.robknopper.com/blog/2014/10/14/introducing-the-12-days-of-delcluse> (02.10.2023)

amaçlayan bir topluluktur.⁴ Jacques Delécluse'un öğrencisi ve meslektaşı Frederic Macarez tarafından yazılmış ve Perküsyon Sanatları Topluluğu'nun (*Percussive Arts Society*) internet sayfasında yer alan yayın da *PAS* olarak bilinen topluluğun onur listesinde (*hall of fame*) yer alan Jacques Delécluse'la ilgili kapsamlı yayınlardan biridir. Bu yazıda Macarez, Jacques Delécluse'un ailesi, öğrencilik yılları, perküsyon dışında eğitim aldığı alanları, kendisinin öğrencisi olduğu Paris Konservatuvarı'ndaki ve meslektaşı olduğu *Orchestre de Paris*'deki yıllarını anlattığı, eserlerinin yazım aşamaları ve klasik vurmali çalgılar literatürü için önemini anlatmaktadır.⁵

Rudimental drumming ile ilgili Türkiye'de yapılmış kapsamlı çalışmalardan biri Efe Yedican'ın 2020 yılında kaleme aldığı "Rudimental Trampet Tekniği ve Jesse Sieff'in Chopstakovich Adli Eserindeki Rudimental Tekniklerin Kullanımı" adlı yüksek lisans tezidir. Yedican bu çalışmasında trampetin ve *rudiment tekniğinin* tarihsel gelişimi, farklı coğrafyalardaki kullanımları ve bu tekniğin çalışma şekillerini eser üzerinden incelemiştir.

Rudiment tekniklerini farklı bir açıdan inceleyen diğer bir kaynak ise Benjamin Lee Holmes Jr. tarafından yazılan "An Annotated Bibliography of Rudimental Snare Drum Resources Containing Hybrid Rudiments" çalışmasıdır. Bu çalışmada *hibrit rudimentler*, iki veya daha fazla *rudimentin* tek bir *rudiment* oluşturmak için birleştirilmesi olarak tanımlanmıştır. Yazar, *hibrit rudimentlerin* öğretimi sırasında ortaya çıkan pedagojik zorlukları karşılamada Perküsyon Sanatları Topluluğu'nun (*Percussive Arts Society*) belirlediği 40 Uluslararası *Rudimentin* yetersiz olduğunu, *hibrit rudimentlerin* (*PAS40 International Rudiments*) baget kontrolü, enstrüman hakimiyeti ve teknik beceriler açısından kendi kimliklerini yarattıklarını, eğitimcilerin *hibrit rudimentlerle* ilgili yeteri kadar kaynağa sahip olmadığını savunmakta ve konu ile ilgili kaynakça yaratmayı amaçlamıştır.⁶

Akira Robles ise "An Analysis of the French-American Compositions of Joseph Tompkins with an Overview of French Rudimental Drumming Traditions" isimli makalesinde, Joseph Tompkins'in Fransız ve Amerikan rudimentlerinden oluşan eserini bestelerken Fransız *Rudimental Drumming* stilinden nasıl ilham aldığını Robert Tourte'un *Méthode de Tambour* (1946), Robert Goute'un *Le Tambour D'Ordonnance*

⁴ Percussive Arts Society, About, History. <https://www.pas.org/about/history> (02.10.2023)

⁵ Frederick Macarez, "Jacques Delécluse," Percussive Arts Society. <https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

⁶ Benjamin Lee Holmes Jr., An Annotated Bibliography of Rudimental Snare Drum Resources Containing Hybrid Rudiments (2022)

Vol. 1-2 (1981–1982) ve Guy Lefèvre’nin *Le Tambour Technique Superieure* (1987) eserleri üzerinden incelemiştir.⁷

Guy Gregoire Gauthreaux II’nin kaleme aldığı “Orchestral Snare Drum Performance: an Historical Study” (1989) isimli doktora tezi trampetin tarihsel süreçteki gelişimini askeri kökenlerinden orkestral alana geçişi üzerinden incelemiştir. Orkestraya dahil olma ve icra şekillerindeki yaklaşımları askeri kökleriyle ilişkilendiren bu çalışma, 19. Yüzyıl opera orkestralarında trampet kullanımının yaygınlaşmasıyla icra stillerinin şekillendiğini belirtmektedir.⁸

Jacques Delécluse’un diğer önemli trampet eserlerinden *Keiskleiriana* (1987), *Keiskleiriana II* (1990) ve Robert Tourte’a ithaf ettiği *Test – Claire* (1985), orkestral repertuvar içerisinde yer alan önemli trampet soloları ve varyasyonlarından oluşan müzikal cümleler ile oluşturulmuş etütler içermektedir. Bu yapıları sayesinde 12 Etüt eserindeki müzikal ifadeleri ayırtırmak ve analiz etmek açısından yararlı kaynaklardır.

Perküsyon Sanatları Topluluğu’nun standardize etmiş olduğu 40 rudimenti içeren *Percussive Arts Society International Drum Rudiments* çalışması, bu 40 rudiment üzerinden çeşitlendirilerek türetilebilecek mümkün olan bütün rudimentlerin temeli ve trampet eğitiminin alfabesi olarak dünya çapında kabul görmüştür.

Ratamaswiss mahlaslı anonim yayıncının *Drumlines.org 128 Hybrid Rudiments* isimli çalışması hibrit rudimentlerin isimlerine göre alfabetik olarak listelendiği ve her birinin görselleri ile örneklendirildiği önemli bir rudiment kataloğudur. Bu bağlamda ileri düzey rudiment çalışmaları için faydalı bir kaynaktır.

⁷ Akira Robles, *An Analysis of the French-American Compositions of Joseph Tompkins with an Overview of French Rudimental Drumming Traditions* (2020)

⁸ Guy Gregoire Gauthreaux II, *Orchestral Snare Drum Performance: an Historical Study* (1989), sf. vi

3. YÖNTEM

3.1. İnceleme

Bu tezde, Delécluse etütlerinin hangi *rudimentleri* içerdiği, bu *rudimentlerin* nasıl uygulandığı, *rudimentlerin* eserin icrasına nasıl fayda sağladığı ve *rudiment* çalışmalarının kitabın icrasına nasıl entegre edilebileceği hakkında bilgi veren kaynaklar incelenmiştir.⁹ Bu kaynaklar arasında Delécluse'un "Douze Etudes" kitabı, "128 Hybrid Rudiments" arr. Ratamaswiss (Drumlines.org), "The Rudiments: A Learning Sequence" by Vic Firth (2001) ve "Percussive Arts Society International Drum Rudiments" gibi kaynaklar yer almaktadır. Bu kaynaklar, trampet icrasının temel tekniklerini oluşturan *rudimentler* hakkında geniş bilgi sağlamaktadır ve bu bilgiler tezin yapılışı sırasında kullanılmıştır. Ayrıca konu hakkında bilgi sağlayacak web siteleri, müzik forumları, sanatçı blogları ve video platformları gibi kaynaklar da incelenmiştir.

3.2. İcra

Bu kapsamda anlatı araştırmasının yöntemlerinden otobiyografik araştırma ve veri toplama tekniği olarak otobiyografik ve biyografik yazı kullanılacak ve performatif araştırma izlenimleri aktarılmıştır. 12 Etüt (*Douze Etudes*) eseri iki aylık bir prova süreci ile kaydedilecek ve gerekli notlar alınacaktır. Takip eden iki ayda daha önceden inceleme sürecinde eser içinde ayrıştırılmış *rudimentler* ile *rudimental drumming* stili de sürece katılarak prova edilecek ve eser bu *rudiment* hakimiyeti ile tekrar günlük kayıt sürecinde prova edilerek gözlemlenmiş, notlar alınacaktır. Prova süreçlerinin tamamlanmasının ardından yapılan karşılaştırmalı incelemeler sonucunda bu iki ayrı prova sürecinin arasındaki farklar belirlenecek ve bulgular doğrultusunda ilgili çalışma tavsiyeleri oluşturulmuştur.

⁹ Niyazi Karasar, Bilimsel Araştırma Yöntemi (2011)

4. RUDIMENT

Rudimentler, askeri alandaki kullanımı 15. Yüzyılda yaygınlaşan trampet ile ordulara çeşitli komutları iletme için önceden çalışılmış ritim kalıpları ve kombinasyonlarıdır. İsviçre ordusunda ortaya çıkan rudimentler ilk kez 1612 yılında Basel kentinde yazılı hale gelmiştir.¹⁰

4.1. Amerikan Rudimental Drumming

Rudiment kullanımı 18. Yüzyılda İngiliz birliklerinin Amerika'ya gelmesi ile New England'da yayılmaya başlamış ve bu stil günümüzde *Down East Drumming* olarak adlandırılmaktadır. Trampet icracısının savaş alanındaki esas amacı komutları içeren ritim kalıplarını net, keskin ve anlaşılır şekilde çalmak olduğundan Down East tekniği her bir vuruşun ve ritim kalıbının belirgin bir şekilde duyulabildiği açık, geniş bir icra stilidir. Örnek vermek gerekirse “açık trıl” olarak çevirebileceğimiz *open stroke roll* her iki bağıetin sayılı ikişer ardışık vuruşlarını içermektedir. Bu sayede açık trıl yüksek sesle çalmaya müsait, daha berrak ve ritmik olarak ölçülüdür. Açık trıl (*open roll*) gibi rudimentler ve ritmik kalıplar Amerikan Rudimental Drumming ile gelişmiş ve kendine has gibi algılsa da günümüzdeki icra şekilleri askeri kökenlerinden farklı değildir.¹¹ Bu ritmik kalıplar ilk kez Charles S. Ashworth'un “*A Useful and Complete System of Drum Beating (1812)*” egzersiz kitabında “rudiment” olarak adlandırılmıştır. Amerikan Rudimental Drumming stilini standardize etmek ve yaymak amacıyla kurulan NARD (*National Association of Rudimental Drummers*) ve PAS (*Percussive Arts Society*) gibi topluluklar sayesinde rudimentler Amerika'da popülerleşmiştir.¹²

4.2. Fransız Rudimental Drumming

Trampetin kökeni Orta çağ Avrupası'na kadar uzanmaktadır. 14. Yüzyıldaki ilkel şekli *tabor'un* tarihsel süreçte gelişmesi ve yapısal değişiklikler geçirmesi ile askeri alanda kullanımı sıklaşmıştır. Taktik ve manevra komutlarını savaş sahasında orduya duyurmak amacıyla kullanılan ritim kalıpları İsviçre orduları tarafından

¹⁰ Efe Yedican, Rudimental Trampet Tekniği ve Jesse Sieff'in Chopstakovich Adlı Eserindeki Rudimental Tekniklerin Kullanımı (2020)

¹¹ Akira Robles, An Analysis of the French-American Compositions of Joseph Tompkins with an Overview of French Rudimental Drumming Traditions (2020)

¹² Efe Yedican, a.g.e.

kullanılmış, geliştirilmiş ve kıtada popülerleşmiştir.¹³ 16. Yüzyıldan itibaren askeri alanda kullanımı yaygınlaşan trampet, günümüzde *Napoleon Tambour* olarak adlandırılan hali ile Fransız ordularında da çeşitli komutlar vermek amacı ile kullanılmıştır.¹⁴ Robert Tourte'un 1946 yılında yazdığı *Méthode de Tambour* ve Guy Lefèvre'nin 1987 yılında yazdığı *Le Tambour Technique Supérieure* gibi bir çok Fransız trampet metodunda yer alan rudimentler, Napoleon'un hükmettiği 19. Yüzyıl Fransa'sında, ordudaki trampet icracılarının çaldığı ritim kalıplarını içermektedir. Askeri komut ve çağrılarını içeren bu ritim kalıpları geleneksel Fransız rudimentlerini oluşturmakta ve trampet icrasında Fransız stilini anlamak açısından iyi bir örnek teşkil etmektedir. Bu metodlarda yer alan rudimentlere bakıldığında PAS (*Percussive Arts Society*) 40 uluslararası rudiment ve NARD (*National Association of Rudimental Drummers*) 26 standart Amerikan rudimentleri arasında büyük benzerlikler görülmektedir.¹⁵

Akira Robles'in makalesinden de anlaşılacağı gibi Fransız rudimentleri, kullanıldıkları alanların tarihsel süreçte çok daha yaygın ve eski olması sebebiyle modern trampet icrasında önem arz eden birçok eserin ritim dağarcığını oluşturmaktadır.

4.3. Stiller Arasındaki Farklar ve Benzerlikler

Trampet icrası, farklı stillerin askeri kökenli doğası gereği ortak komutlar, ritim kalıpları ve müzikal fikirler içermektedir. Bu yapıdan ötürü Fransız ve Amerikan stillerinin çeşitli benzerlikler taşımaktadır.¹⁶

Günümüzde Amerikan Rudimental Drumming ekolü kökenini oluşturan PAS 40 ve NARD 26 rudimentlerinin yanı sıra, bu rudimentlerin çeşitli kombinasyonlarından oluşan ritim kalıplarını içeren "hibrit rudimentler" ve aynı zamanda müziğe görsellik katan baget hareketlerini içeren bir stil halini almıştır. Sıklıkla bando gibi topluluklarla ya da solo olarak, rudiment ve kombinasyonlarından oluşan eser veya koreografilerin icrasını içeren Amerikan stili icracıya koordinasyon, baget hakimiyeti, dayanıklılık ve artikülasyonda netlik kazandırmaktadır. Bu icra şekli halen askeri komut kökenli ritim

¹³ Vienna Symphonic Library, Percussion, Snare Drum, <https://www.vsl.info/en/academy/percussion/snare-drum> (20.10.2023)

¹⁴ Brian Stackhouse, Jacques Delécluse's Twelve Studies for the Drum: a Study Guide and Performance Analysis (2015)

¹⁵ Akira Robles, An Analysis of the French-American Compositions of Joseph Tompkins with an Overview of French Rudimental Drumming Traditions (2020)

¹⁶ Akira Robles, a.g.e.

kalıplarından oluşan eserler seslendirildiğinden ötürü, diğerlerine kıyasla çok daha yüksek, tiz ve net ses çıkaran marş trampetleri ile icra edilmektedir.¹⁷ Açık alanda da duyulabilmesi için genel olarak daha yüksek bir dinamikte icra edildiğinden ötürü çarpma, süsleme, tril gibi temel rudimentlerin çoğu diğer stillere göre daha açık, geniş ve anlaşılır şekilde seslendirilmektedir. Bu açılardan değerlendirildiğinde Amerikan stili daha teknik ve keskin bir ifade içermektedir.¹⁸

Fransız stilinin ayırt edici özelliklerinden biri “yuvarlanan inciler” (*roulliment perle*) olarak tabir edilen tril tekniğidir. Amerikan stilinde sıklıkla yer alan sayılı ikişer ardışık vuruşlardan oluşan açık trile (*open stroke roll*) göre daha sıkı, sayısız ikişer, yuvarlak ve akıcıdır. “sıkı tril” olarak çevirebileceğimiz her iki bagetin ardışık, sayısız ve birbirine bağlı şekilde sekerek tek bir ses çıkarttığı “*buzz roll*”, “*multiple stroke roll*” veya “*bounce roll*”a göre daha gevşek bir tril tekniğidir. Farklı tril tekniklerinin iç içe geçmesi ile zaman içerisinde *roulliment perle*, gevşek bir *buzz roll* halini almıştır. Bu ayırt edici özelliklere karşın her tril tekniği her stilde farklı şekillerde yer almakta ve icracının tercihinine göre değişiklik göstermektedir. Genel anlamda daha çok müzikal ifade ve dinamik değişiklik içeren Fransız stili, icra edildiği trampetler açısından da Amerikan stiline göre farklılık göstermekte, çoğunlukla klasik trampetle ve solo olarak icra edilmektedir.¹⁹

Amerikan stilinin orkestra içerisindeki yansıması ele alındığında ise, bando ve koreografi ile icra edilmesinden gelen koordinasyon ve topluluk içinde çalma bilincinin, her bir icracının orkestranın genel ses renginin içinde yer aldığı bütüncül bir anlayış görülmektedir. Fransız stilinde ise her bir icracının orkestranın genel ses rengine daha çok renk kattığı ve bireysel olarak fark edilir derecede ön plana çıktığı solist bir anlayış hakimdir.²⁰

Bu özellikleri ile Amerikan stilinin daha teknik ve bütüncül, Fransız stilinin ise daha müzikal ve bireysel olduğu ancak kökenleri, çalışma stilleri ve kompozisyon yaklaşımları bakımından birçok ortak nokta barındırdıkları ve birbirinden beslendikleri görülmektedir.

¹⁷ Efe Yedican, Rudimental Trampet Tekniği ve Jesse Sieff’in Chopstakovich Adlı Eserindeki Rudimental Tekniklerin Kullanımı (2020)

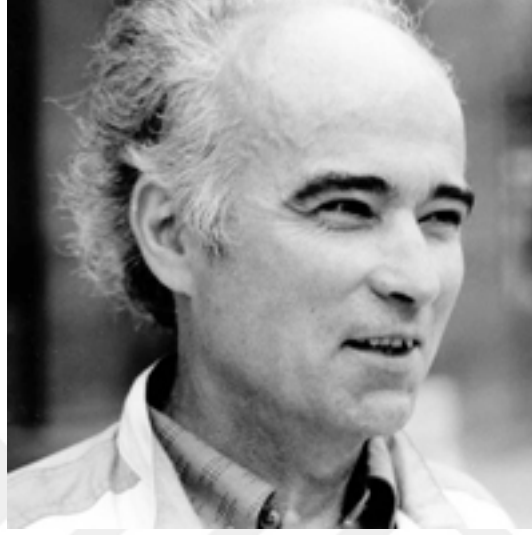
¹⁸ Rob Knopper, blog, “day 3: jb leclère compares french and american snare drumming”. <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/16/day-3-jb-leclre-compares-french-and-american-snare-drumming-12daysofdelcluse> (06.10.2023)

¹⁹ Rob Knopper, blog, “day 5: didier vérité’s 14 guidelines for playing delécluse.” <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/17/day-5-interview-with-didier-vrit-and-tude-5-12daysofdelcluse> (02.10.2023)

²⁰ Rob Knopper, a.g.e.

5. JACQUES DELÉCLUSE

1933 yılında doğan Jacques Delécluse hakkında biyografik bilgilere ulaşmak zor ve öğrencilerinden öğrenilebileceklerle sınırlı gibi görünmektedir.²¹ Bestecinin hayatı ile ilgili ulaşılan bilgilerin zaman örgüsü, Kaynaktan kaynağa farklılık göstermektedir.

Şekil 5.1. Jacques Delécluse (http-1)

Perküsyon Sanatları Topluluğu'nun (*Percussive Arts Society*) internet sayfasında yer alan ve Frederic Macarez tarafından kaleme alınan makalede Delécluse'un eğitimi, başarıları, öğretmenliği ve kendisinin trampet repertuvarına yaklaşımı ile ilgili bir takım bilgilere rastlanmaktadır.²² Paris Konservatuvarı'nda 1979-1981 yılları arasında kendisinin öğrencisi olan Macarez, takip eden 1987-1999 yılları arasında *Orchestre de Paris'de* meslektaş ve arkadaş da olduklarını ifade etmektedir. Jacques Paris Konservatuvarı'nda ilk olarak piyano eğitimi almaya başlamış ve bu alanda Philippe Entremont gibi solistlerin de bulunduğu yarışmada birincilik ödülü almıştır.²³ Başka bir öğrencisi olan Didier Vérité'nin Metropolitan Opera Orkestrası vurmali çalgılar sanatçısı Rop Knopper'a verdiği röportajda aktardıklarına göre, Jacques Delécluse'un babası klarinet sanatçısı ve öğretmeni Ulysse Delécluse kendisine “Jacques, sen perküsyon çalmalı ve bunu geliştirmelisin.

²¹ Brian Stackhouse, Jacques Delécluse's Twelve Studies for the Drum: a Study Guide and Performance Analysis (2015)

²² Stackhouse, a.g.e.

²³ Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society.
<https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

Gelecek perküsyonda. Sen bir piyanistsin fakat perküsyon çalmalısın çünkü bu müzikteki gelecek.” der.²⁴ Jacques Delécluse, Rob Knopper ile yaptığı röportajda “kariyeriniz nasıl başladı” sorusuna şöyle yanıt verir; “Çalışmalarına hem piyano hem de perküsyon alanında oldukça erken yaşlarda başladım. Her iki enstrüman için de Paris Konservatuvarı'na gittim. Orada geçirdiğim süre boyunca, hem perküsyon hem de piyano alanında konservatuvarın birincilik ödülleri kazandım ve bunu başaran ilk kişi oldum. İlk olarak piyanoda birincilik kazandım, ardından bir sonraki yıl perküsyonda birinci oldum.”²⁵

Macarez'e göre Delécluse, perküsyon çalışmalarına Paris Operası'nda baş timpanist ve Paris Konservatuvarı'nda öğretmen görevlerini sürdüren, ülke çapında bir jenerasyon perküsyon sanatçısının usta olarak kabul ettiği Felix Passerone ile çalışmaya başlayan Delécluse, 1950 yılında piyano dalında birincilik ödülünü kazanmadan bir hafta önce de vurmalı çalgılar dalında ikincilik ödülünü kazanmıştır. 1951 yılında *Orchestre de Paris* baş timpanisti Jacques Rémy, *Percussions de Strasbourg* kurucusu Seat Batigne, Fransa Ulusal Orkestrası (*Orchestre National de France*) sanatçısı ve öğretmen Jean-Claude Tavernier gibi isimlerin de öğrenci olduğu dönemde yine aynı yarışmanın vurmalı çalgılar alanında birincilik ödülünü almıştır.²⁶ İki alanda da ödüllere sahip bir öğrenci olan Delécluse, aynı zamanda Paris Konservatuvarı'nda Oliver Messien'in verdiği kontrpuan ve kompozisyon derslerine Pierre Boulez'in de öğrenci olduğu dönemlerde katılma fırsatı bulmuştur.²⁷ Konservatuvar eğitimi bittikten sonra Pierre Boulez ile birlikte kurdukları beş kişilik bir topluluk olan *İsmi Olmayan Çekiç (Du Martu Some)* grupları ile *vibrafon*, *marimba*, *silorimba* ve diğer enstrümanları kullandıkları konserler ve kayıtlar da gerçekleştirmişlerdir.²⁸

Didier Vérité'ye göre Fransız orkestralarında kendine özgü bir pozisyon olan “vurmalı çalgılar dahil piyanist” kadrosunda yer alan Delécluse, kariyerine timpani ve perküsyon sanatçısı olarak devam etme kararı almış, takip eden yıllarda Vérité'nin

²⁴ Rob Knopper, blog, “day 5: didier vérité's 14 guidelines for playing delécluse.” <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/17/day-5-interview-with-didier-vrit-and-tude-5-12daysofdelcluse> (02.10.2023)

²⁵ Rob Kopper, blog, “day 12: my interview with jacques delécluse” <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/26/day-12-my-interview-with-jacques-delcluse-and-the-albums-release-day-is-here> (04.10.2023)

²⁶ Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society. <https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

²⁷ Brian Stackhouse, Jacques Delécluse's Twelve Studies for the Drum: a Study Guide and Performance Analysis (2015)

²⁸ Rob Kopper, a.g.e.

“perküsyonu şu anda Fransa’da olduğu haline getiren Passerone’dur” diyerek ifade ettiği, 4 malet icrasını tanıtan, birçok eser besteleyen ve Paris Konservatuvarı’ndaki hocası Felix Passerone, Fransa’da trampet icrası ile ünlü Rene Haniko ve yine Paris Konservatuvarı’nda öğretmen olan Robert Touth’e dan oluşan Paris Opera Orkestrası vurmali çalgılar grubuna dahil olur (1957).²⁹ Delécluse’un Rob Knopper ile olan röportajında belirttiğine göre Paris Operası’a hem vurmali çalgılar hem de piyano sanatçısı olarak katılır.³⁰ Macarez’in anlatımında ise Delécluse Paris Opera Orkestrası ile birlikte *Société des Concerts du Conservatoire* ve *Orchestre de Paris* orkestralarında da yer almış ve 1967’de Paris Operası’ndaki görevinden ayrılarak *Orchestre de Paris*’de tam zamanlı piyanist olarak görev almıştır. Sonrasında timpanist olarak devam etme kararı alsa da orkestra içerisinde piyano çalmaya da devam etmiştir. Delécluse’un Paris Konservatuvarı’nda hoca olduğu dönemde de piyano eşliklerini birçok piyanistten daha iyi icra ettiğini söyleyen Macarez, orkestralar ile solist olarak icra edeceği konçertolara hazırlanırken orkestra eşliklerinin piyano düzenlemelerini çalması için Delécluse’a teklif ettiğini, O’nun bulabileceği en iyi piyano eşlikçisi olduğunu ifade etmektedir.³¹

1964 yılında trampet için eserler bestelemeye başlayan Delécluse aynı yıl Trampet için 12 Etüt (*Douze Etudes*) eserini yayımlamıştır. Bu noktaya kadar trampet icrasında askeri ekol hakimken Delécluse’un eserinden sonra vurmali çalgılar dünyasında yeni bir kapı açılmıştır. Modern vurmali çalgılar sanatçılarının yükselen teknik seviyesinden ötürü repertuarı geliştirmek isteyen Delécluse, 1987’de *Keisleiriana 1* ve 1990’da *Keisleiriana 2* olmak üzere her ikisi de Alphonse Leduc tarafından yayınlanan yeni eserler bestemiştir. *Douze Etudes* eserinde olduğu gibi bu iki eser de çeşitli etütlerden oluşmaktadır. Bu etütler Delécluse’un orkestral repertuardan esinlenen trampet yazımını daha belirgin bir şekilde hissettirmektedir. Fransız besteci Maurice Ravel’in *Daphnis and Chloé* adlı eseri ve Rus besteci Dmitri Şostakoviç’in 11. Senfonisi gibi vurmali çalgılar yazımlarının yoğun olduğu eserlerden sıkça ilhan aldığı bu etütlerde görülmektedir.³² Bestecinin trampet için yazdığı diğer

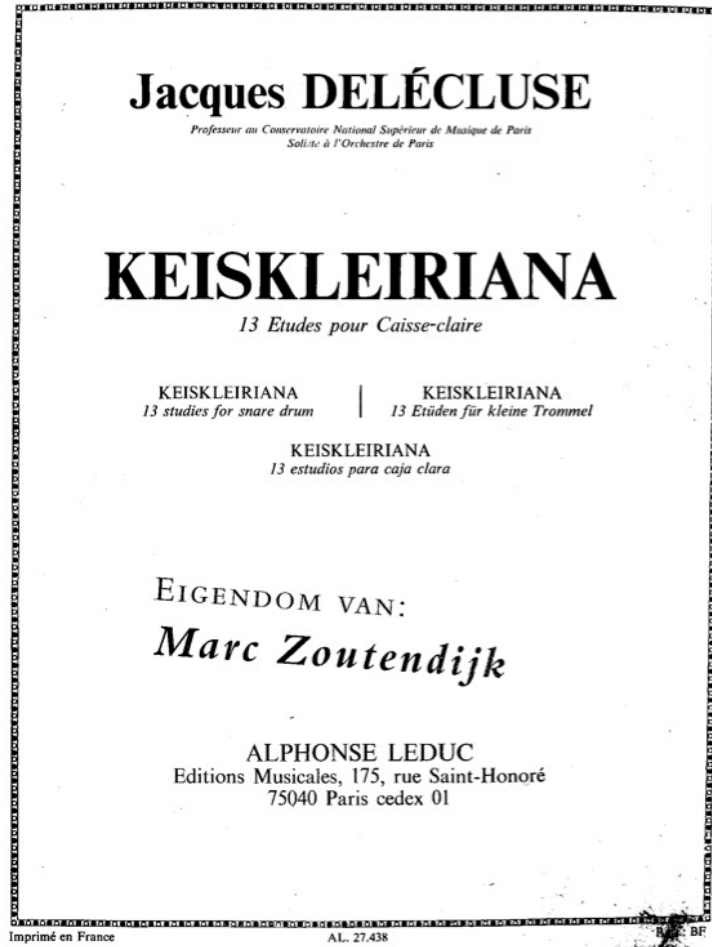
²⁹ Rob Knopper, blog, “day 5: didier vérité’s 14 guidelines for playing delécluse.”
<https://www.robknopper.com/blog/2014/10/17/day-5-interview-with-didier-vrit-and-tude-5-12daysofdelecluse> (02.10.2023)

³⁰ Rob Knopper, a.g.e.

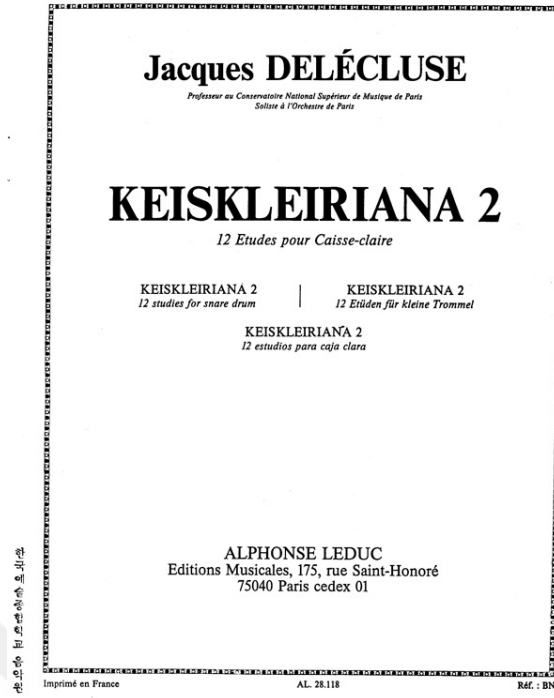
³¹ Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society.
<https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

³² Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society.
<https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

bir önemli eseri ise yine birçok sınav repertuarında yer alan ve aynı orkestral bakış açısıyla yazdığı *Test-Claire* adlı tek etütlük solo parçadır. Bu etüt ise Rimski Korsakov'un *Şehrazad (Scheherazade)* isimli orkestra eserinden temalar içermektedir.

Şekil 5.2. Delécluse, Keiskleiriana 1

Şekil 5.3. Delécluse, Keiskleiriana 2

in memoriam Robert TOURTE

TEST - CLAIRE

pour CAISSE CLAIRE

Duration: 2' circa (cm 69 ♩)

Jacques DELÉCLUSE

© 1985 by ALPHONSE LEDUC & Cie
Editions Musicales, 175, Rue St-Honoré, PARIS

A.L. 27 195

Tous droits d'exécution, de reproduction,
de transcription et d'adaptation réservés pour tous pays.

Şekil 5.4. Delécluse, Test-Claire

Besteci vurmali algılar için daha birçok eser bestelemiş ve Rob Knopper’a göre 29 Ekim 2015’te hayatını kaybetmiştir.³³

şekil 5.5. Jacques Delcluse (http-6)

5.1. Fransız Ekolünde Delcluse’un nemi

Günümüzde klasik vurmali algılar icrasında, özellikle trampet alanında Fransız ekolüne dair inceleme yaptığımızda Delcluse olmayan bir kaynağı rastlamak pek mümkün görünmemektedir. Delcluse’un Fransız ekolndeki önemini anlamak açısından konunun Delcluse ncesi ve sonrası olarak ele alınması yararlı olacaktır.

5.1.1. Delcluse’dan önce

Delcluse ncesi dönemde Fransa’daki vurmali algılar ekolü ile ilgili bilgilere Rob Knopper’ın Didier Vrit ile yaptığı röportajda ulaşmak mümkündür. Vrit’ye göre Fransızca’da caisse claire olarak adlandıran ve günümüzde kullanılan modern trampetten önce Fransa’da tambour kullanılmaktaydı. Mziğı genellikle sözlü olarak aktarılan ve kökeni Napolyon’un ordusundan gelen bu davul, modern trampete göre

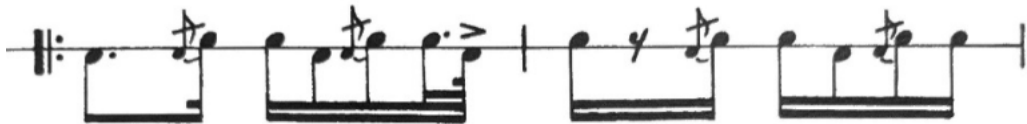
³³ Brian Stackhouse, Jacques Delcluse’s Twelve Studies for the Drum: a Study Guide and Performance Analysis (2015)

daha büyüktür. Bu davul daha eski zamanlarda Napoleon Tambour olarak da anılmaktadır.³⁴

Şekil 5.6. Waterloo Savaşı'ndan Bir Fransız Davulu (http-3)

15. Yüzyıl askeri bandolarında trampet bir kayış vasıtası ile omuza asıldığından ötürü asimetrik bir açı ile durmaktaydı. Bu nedenle trampet günümüzde de kimi icracıların tercih ettiği *geleneksel tutuş* (*traditional grip*) olarak adlandırılan, iki ayrı elin bageti iki farklı şekilde tuttuğu asimetrik bir teknik ile icra edilmekteydi. Bandodaki bütün trampet icracılarının senkronize bir şekilde aynı hareketi yapması amacıyla trampet notasyonunda her ekolün kendine özgü, hangi elin hangi notayı vuracağını belirten farklı işaret teknikleri mevcuttur. Fransız trampet yazımını diğer ekollerden ayıran en berlileyici özelliklerden biri de, herhangi bir simge kullanmadan, notaları tek çizgilik dizek satırının altına ve üstüne yerleştirerek sağ ve sol el tercihini belirtmesidir.

Şekil 5.7. Lefèvre, *Le Tambour Technique Supérieure* Eserinden El Tercihli Yazım (1987)

³⁴ Rob Knopper, blog, “day 5: didier vérité’s 14 guidelines for playing delécluse.” <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/17/day-5-interview-with-didier-vrit-and-tude-5-12daysofdelcluse> (02.10.2023)

Vérité'ye göre Paris Opera Orkestrası vurmali çalgılar sanatçısı Rene Haniko, sözlü olarak aktarılan geleneksel trampet müziğini, sağ ve sol eli belirten Fransız trampet yazımından farklı olarak dizek üzerine tek sıra halinde yazdığı notasyonu ile Fransa'da ünlenmiş ve bir atılım gerçekleştirmiştir.³⁵ Delécluse'un tek dizek üzerinde tek nota olarak el tercihi belirtmeyen trampet notasyonunu meslektaşları Haniko'dan esinlenerek tercih ettiğini söylemek mümkündür.

Şekil 5.8. Delécluse'un El Belirtmeyen Yazımına Örnek (Keiskleiriana, Delécluse, 2005)

5.1.2. Delécluse'dan Sonra

Paris Opera Orkestrası vurmali çalgılar sanatçısı Jean Babtiste Leclère, Jacques Delécluse'un Fransız vurmali çalgılar ekolü için önemini şöyle ifade eder, “vazgeçilmez yöntemler ve metodlar geliştirmiş, vurmali çalgılar icrası ve tekniği ile ilgili yeni bir standart belirlemiştir. Yöntemleri halen öğrencileri tarafından bütün Fransa'da uygulanmakta ve aktarılmaktadır.”³⁶

Şekil 5.9. Jean Babtiste Leclère (http-2)

³⁵ Rob Knopper, blog, “day 5: didier vérité's 14 guidelines for playing delécluse.” <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/17/day-5-interview-with-didier-vrit-and-tude-5-12daysofdelcluse> (02.10.2023)

³⁶ Rob Knopper, blog, “day 3: jb leclère compares french and american snare drumming”. <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/16/day-3-jb-leclre-compares-french-and-american-snare-drumming-12daysofdelcluse> (06.10.2023)

Delécluse, dinamikleri, vurguları, cümleleri ve müzikal ifadeleri kullanarak davul ile nasıl müzik yapılabileceğini göstererek vurmali çalgılar icrasına yeni bir boyut getirmiştir. Kendisi bu sayede sadece Fransa’da değil tüm dünyada birçok vurmali çalgı sanatçısı ve eğitimcisi üzerinde etki bırakmış ve bir ekol yaratmıştır.³⁷

Trampet icrasında Delécluse ile gelen en büyük değişikliklerden biri *çarpmaların* çalınma şeklidir. Çarpmalar modern trampetten önce *tambour* üzerinde diğer notaların dinamik olarak üzerinde, *forte* denebilecek kadar belirgin ve yüksek bir dinamikte çalınmakta iken Delécluse, aksini yazarak belirtmedikçe bütün notaların eşit dinamikte çalınması gerektiğini savunmuştur. Getirdiği diğer bir büyük değişiklik ise üzerinde ısrarla durduğu ani ve büyük dinamik değişiklikleridir; yüksek sesli *forte* dinamiğinden alçak sesli *piano* dinamiğine anlık (*subito*) geçiş buna örnek olabilir. Bu geçişler arasındaki fark o kadar büyüktür ki, *forteden* sonra *pianonun* ani geçişte kaybolmaması için çok ufak bir bekleyiş bile eklenebilir. Vurmali çalgılar ve özellikle trampet Delécluse sayesinde bir hayli evrimleşmiş ve stili paha biçilemez katkılar sağlamıştır.³⁸

Şekil 5.10. Didier Vrité (http-4)

³⁷ Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society.
<https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

³⁸ Rob Knopper, blog, “day 5: didier vrité’s 14 guidelines for playing delécluse.”
<https://www.robknopper.com/blog/2014/10/17/day-5-interview-with-didier-vrit-and-tude-5-12daysofdelcluse> (02.10.2023)

6. DOUZE ETUDES

Delécluse 12 Etüt (*Douze Etudes*) eserini öğrencilerin eğlenerek, oyuncu ve zevkli bir şekilde öğrenmesini amaçlayarak yazdığını belirtmektedir. O'na göre önemli olan eserin öğrenmeye, çalışmaya ve gelişmeye teşvik etmesidir. 12 Etüt'ün amacı ilerleme kaydetmek için motive etmektir.³⁹ Macarez'e göre Delécluse'un eseri bestelediği 1964 yılında Fransa'da neredeyse hiç trampet repertuarı yoktur, vurmali çalgılar sanatçıları orkestra partileri, bazı askeri davul kitapları ve birkaç düşük seviyeli eser ile çalışmalarını sürdürmektedir.⁴⁰

12 Etüt, trampet etütleri ile orkestral repertuar arasında bir bağlantı oluşturmakta ve normalde bu repertuar üzerine çalışmayan öğrencilere orkestral repertuarı tanıtmak için kullanılabilir. Etütleri müzikal olarak yorumlamak için öğrencinin referans noktaları olarak geniş bir orkestral repertuar deneyimi olması gerekmektedir.⁴¹

Macarez'e göre, Delécluse'un diğer eserlerinde de olduğu gibi 12 Etüt, tamamen müzikal, aşırıya kaçan teknik kalıplar içermeyen, her ölçüsünde sanatsal anlam barındıran, etkileyici dinamikler ve kültürlü ifadeler içeren, enstrümanda ilerlemek için kullanışlı temeller sağlayan, sınavlar, seçmeler ve solo repertuar açısından da mükemmel bir kaynaktır.⁴² Jim Lambert, yaptığı literatür incelemesinde eseri “etütler içerisinde yer alan titiz ve zorlu dinamikler, trampet sanatçısının orkestral trampet icrasındaki ustalığını geliştirmeye imkan sağlar” olarak ifade eder.⁴³

1964 yılında yayımlanan eser 20. Yüzyıl kompozisyon tekniklerini içermekte ve dönemin serializm akımından izler taşımaktadır. Eserlerinde Oliver Messiaen'in tekniklerinden büyük ölçüde yararlanan Delécluse, Ortaçağ, Yunan ve Hint ritim kalıplarından da faydalanmaktadır. Bu açıdan 12 Etüt, barındırdığı ritim kalıpları ile simetrik ve asimetrik kombinasyonlar, içerisinde çeşitli uzunluktaki nota birimlerinin farklı çözünürlükler halinde kullanıldığı, basit veya bileşik tartımların yazılış ve

³⁹ Rob Knopper, blog, “day 12: my interview with jacques delécluse” <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/26/day-12-my-interview-with-jacques-delcluse-and-the-albums-release-day-is-here> (04.10.2023)

⁴⁰ Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society. <https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

⁴¹ Brian Stackhouse, Jacques Delécluse's Twelve Studies for the Drum: a Study Guide and Performance Analysis (2015), x.

⁴² Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society. <https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

⁴³ Brian Stackhouse, Jacques Delécluse's Twelve Studies for the Drum: a Study Guide and Performance Analysis (2015), 8.

duyuluş açısından geçirgenlik gösterdiği cümleler içermektedir.⁴⁴

6.1. Douze Etudes'ün Sınavlardaki Yeri

Perküsyon Sanatları Topluluğu gibi uluslararası otoriteler tarafından kabul görmüş ve tavsiye edilen bir eser olan 12 Etüt, eğitim alanında lisans, yüksek lisans öğrencilerinin sınavları ve eğitmen seçmeleri için yapılan sınav repertuvarlarında yer alan belirleyici bir eser olmakla birlikte solo resital programlarında da sıklıkla yer almaktadır.⁴⁵ Her bir etüt kendi müzikal karakterini barındırmakta ve sadece mükemmel teknikle değil, yoğun bir müzik ifade ile icra edilmelidir. Bu nedenlerden ötürü Delécluse'un etütleri birçok sınavda ve seçmelerde istenmektedir; sanatçıları çok kısa zamanda ayırt etmeye olanak sağlamaktadır.⁴⁶

12 Etüt, enstrüman hakimiyeti ve icra seviyesi açısından son derece belirleyici bir eserler bütünü olması nedeniyle, içlerindeki etütlerin tercihi bakımından farklılık gösterse de dünya çapında önemli birçok orkestranın vurmali çalgılar sanatçısı seçme repertuvarında ön eleme veya final eseri olarak yer almaktadır. Rob Knopper'ın 2014 yılında yaptığı bilimsel olmayan çalışmada, çoğunlukla Amerika Birleşik Devletleri'nde olmak üzere dünya üzerindeki 84 adet sınav listesinden edindiği bilgilere göre derlediği, hangi etütlerin hangi orkestraların giriş sınavı repertuvarlarında yer aldığına dair birtakım bilgiler aşağıda liste ve grafik olarak belirtilmiştir.⁴⁷

Amerika Birleşik Devletleri:

- Oregon, Etüt 8 (2010), Etüt 9 (2011, 2012)
- Utah Section, Etüt 9 (2013)
- New Mexico, Santa Fe Opera, Etüt 9 (2011)
- Texas, San Antonio, Etüt 9 (2010)
- Missouri, Kansas City, Etüt 9 (2009)
- Illionis, Chicago Lyric Opera, Etüt 9 (1998)

⁴⁴ Stackhouse, a.g.e.. 16.

⁴⁵ Stackhouse, a.g.e., 9.

⁴⁶ Macarez, Op.cit.

⁴⁷ Rob Knopper, blog, "how often are delécluse etudes asked for in auditions ? ", <https://www.robknopper.com/blog/2014/11/16/how-often-are-delcluse-tudes-asked-for-in-auditions> (17.10.2023)

- Indiana, Fort Wayne, Etüt 9 (2008), Etüt 1 (2012)
- Ohio, Cleveland, Etüt 9 (2006)
- West Virginia, Etüt 9
- Michigan, Detroit, Etüt 9 (2012)
- Pennsylvania, Pittsburgh Etüt 1 ya da 9, 2 ya da 6 (2008)
- New York Philharmonic, Etüt 1 ve 11 (2009, 2010)
- New York City Opera, Etüt 9 (2007)
- New York, Metropolitan Opera, Etüt 9 (1996, 2013)
- New York, Syracuse, Etüt 1 (2009)
- Massachusetts, Boston, Etüt 9 (2011), Etüt 11 (2008)
- Massachusetts, Cape Cod, Etüt 1 (2010)
- Florida, New World, Etüt 10 (2009), Etüt 11 (2010)
- Florida, Jacksonville, Etüt 2 (2011)
- Florida, Naples, Etüt 2 (2014)

Kanada:

- Toronto, Etüt 8 (2012)
- Victoria Symphony, Etüt 6 (2001), Etüt 9 (2010)
- Montreal, Etüt 9 (2011)
- Orchestre Symphonique Trois Rivères, Etüt 9 (2012)

Brezilya:

- Brazilian Symphony Orchestra, Etüt 9 (2010)

Fransa:

- Opera National de Paris, Etüt 8 (2012)
- Orchestre Philharmonique de Radio France, Etüt 6 (2013)

Çin:

- Hong Kong, Etüt 10 (2011)⁴⁸

Listeden anlaşılacağı gibi etütler arasından en çok 9 numara tercih edilmektedir. Delécluse'un orkestral repertuvar ile köprü kurmayı amaçladığı yazım tekniklerin çarpıcı bir örneği olan etüt 9, ünlü besteci Rimski Korsakov'un İspanyol Kapriçyosu (*Capriccio Espagnol*) adlı eserinde yer alan trampet partisinden öğeler içermektedir. Etüt 9'un orkestraların vurmali çalgılar sanatçısı seçmelerinde sıklıkla tercih edilmesinin nedenlerinden biri de budur. Eser içerisindeki her etüt için geçerli olduğu gibi bu etütte de müzikal dokunun ortaya çıkabilmesi ve esinlenen orkestral yazının açıkça duyulması için yazılan temponun birebir icra edilmesi gerekmektedir.⁴⁹ Bu bağlamda etüt 9 sınavlarda ayırt edici özellik barındırmaktadır.

DELÉCLUSE IN AUDITIONS

by rob knopper

ever wonder how frequently all your favorite delécluse études really show up in auditions? here's that data, based on a study of a cross section of 84 audition lists.

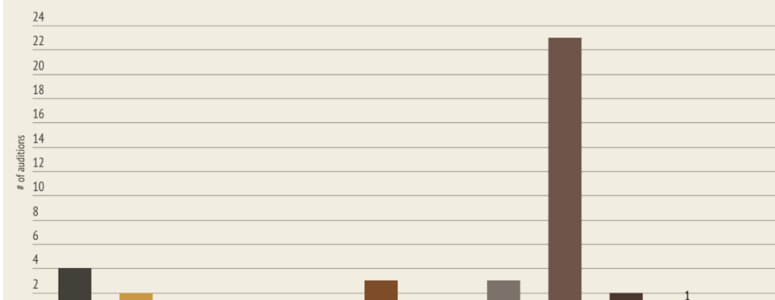
52%

of auditions surveyed include a delécluse étude.

étude #9

from douze études is requested at auditions more than all the other douze études combined.

each of the douze études, compared:

Şekil 6.1. 12 Etüt İçerisinden Tercihlere Dair Görsel (http-5)

⁴⁸ Rob Knopper, blog, “how often are delécluse etudes asked for in auditions? “, <https://www.robknopper.com/blog/2014/11/16/how-often-are-delcluse-tudes-asked-for-in-auditions> (17.10.2023)

⁴⁹ Frederick Macarez, “Jacques Delécluse,” Percussive Arts Society. <https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse> (02.10.2023)

6.2. Etütlerin Rudimentlere Ayrıştırılması

Eser bu bölümde içerisinde yer alan rudimentlerin standart ve hibrit olarak belirlenmesi için incelenmiştir. Bu incelemede kaynak olarak *PAS 40 International Drum Rudiments* ve *Drumlines.org 128 Hybrid Rudiments* kullanılmıştır. Rudimentler *PAS 40 International Drum Rudiments*'te belirtilen şekilde gruplandırılmıştır. Delécluse 12 Etüd eserini öncelikli olarak orkestral ve müzikal anlamda eğitici bir araç olarak bestelemiştir. Bu nedenle kullandığı ritim kalıpları ve kombinasyonları, rudimentlerin aksine el tercihi içermemektedir. Eser içerisinde yer alan bu ritmik kalıplar ve kombinasyonlar, kuvvetli zamanlarda sağ el öncelikli olacak şekilde, sağ ve sol el tercihleri ile oluşturulan rudimentlere duyuluş ve müzikal ifadeleri açısından benzetilerek ayrıştırılmıştır. Çeşitli sayıda ve çözünürlükte her ardışık vuruş sekansı yani süsleme veya çarpma içermeyen her bir vuruş *Single Stroke Roll* olarak ele alınabileceğinden, belirgin ritmik ve müzikal cümleler içermeyen kalıplar rudiment olarak değerlendirilmemiştir. Kolay ayırt edilebilmesi açısından kaynak isimlerinin kısaltmaları, kaynaklarda yer alan İngilizce isimleri ve sıraları ile kodlanarak yer almıştır. Dilimizde vurmali çalgılar literatüründe de kullanılan trıl, çarpma, süsleme ve benzeri terimler mevcut olsa da, uluslararası düzeyde kabul gören İngilizce Rudiment isimlerini anlamlı bir şekilde tercüme etmek mümkün görünmemektedir. Bu nedenle inceleme içerisinde Rudimentler İngilizce isimleri ile yer almaktadır. Kodlama için örnek vermek gerekir ise, *PAS 40 International Drum Rudiments* içerisindeki bir rudiment için “*PAS/31 Drag*”, *Drumlines.org 128 Hybrid Rudiments* içerisindeki bir rudiment için ise “*128/123 Tajada*” olarak yer almıştır.

6.2.1. Etüt 1

6/8'lik tartımda yazılan 1. Etüt ilk ölçüden itibaren çok sayıda *Drag* ve devamında *Single Stroke Roll* gruplarından çeşitler ve hibrit rudimentler içermektedir. *PAS/31 Drag*, *PAS/38 Ratamacue*, *PAS/20 Flam*, *PAS/30. Flam Drag*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/36 Drag Paradiddle 1*, *PAS/2 Single Stroke Four*, *PAS/3 Single Stroke Seven* olmak üzere 8 standart, *128/33 Dachuda* olmak üzere 1 hibrit, toplam 9 çeşit rudiment içermektedir.

PAS/31 Drag rudimenti tek olarak çok sayıda kullanıldığı gibi diğer rudimentlerin içerisinde de bir bileşen olarak yer aldığından ötürü toplamda 21 adet kullanılmıştır.

Şekil 6.2. Etüt 1, 1. Ölçüde 2 Adet Drag

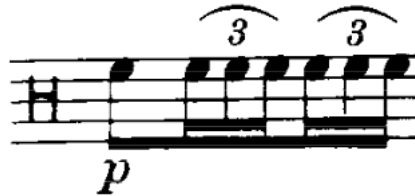
Şekil 6.3. Etüt 1, 20. Ölçüde Farklı Rudimentler İçerisinde 2 Adet Drag

17. ölçüde yer alan *PAS/36. Drag Paradiddle 1* ile 3. ve 47. ölçüde yer alan *128/3 Dachuda* net bir şekilde görülmektedir. 17. ölçüdeki *PAS/36 Drag Paradiddle 1* içerisinde görüldüğü üzere farklı dinamikler tek bir rudiment içerisinde de tercih edilmiştir.

Şekil 6.4. Etüt 1, 17. Ölçüde Rudiment İçerisinde Değişken Dinamik

26, 27 ve 28. ölçüde yer alan *PAS/3 Single Stroke Seven*, sondan başa duyulacak şekilde çevrim olarak kullanılmıştır.

Şekil 6.5. Etüt 1, 26. Ölçüde Ters Single Stroke Seven

3 ve 51. ölçülerde yer alan ritim kalıpları tartım içerisindeki yerleşim ve çözünürlük açısından yazım farklılığı göstermesine karşın duyuluş olarak yarım halde *PAS/22 Flam Tap* veya *128/86 Inverted Flam Tap*, aynı şekilde 20. ölçüde ise *PAS/38. Ratamacue* rudimentlerini içermektedir.

Şekil 6.6. Etüt 1, 51. Ölçüde Flam Tap veya Inverted Flam Tap

Şekil 6.7. Etüt 1, 20. Ölçüde Ratamacue

Etüt 1 içerisinde 9 farklı rudiment kullanılmasına rağmen ağırlıklı olarak *Drag Rudiments* grubunun temel ögesi *PAS/31 Drag* içermektedir.

6.2.2. Etüt 2

3/4'lük tartımda yazılan 2. Etüt belirgin bir yoğunlukta *Multiple Bounce Roll* veya *Buzz Roll* içermektedir. *Drag* grubu rudimentlerin de sıklıkla kullanıldığı etüt çeşitli hibrit rudimentler de içermektedir. *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/20 Flam*, *PAS/21 Flam Accent*, *PAS/31 Drag*, *PAS/8 6 Stroke Roll*, *PAS/34 Lesson 25*, *PAS/22 Flam Tap* veya *128/86 Inverted Flam Tap* olmak üzere 7 standart, *128/59 Flam-Flam* veya *128/71 Flammed Doubles*, *128/26 Choo-Choo*, *128/87 Inverted Inverts*, *128/94 Malf Tap* veya *128/95 Malfs* olmak üzere 5 hibrit, toplam 12 çeşit rudiment içermektedir.

PAS/4 Multiple Bounce Roll rudimenti etüt içerisinde farklı dinamikler, çeşitli uzunluklar ve farklı çözünürlükler ile birbirine bağlı ritmik ifadeler ile 59 adet kullanılmış ve bazı rudimentlerin içerisinde de yer almıştır.

Şekil 6.8. Etüt 2, 15. Ölçüden itibaren Farklı Dinamiklerde ve Uzunluklarda Multiple Bounce Roll

Şekil 6.9. Etüt 2, 26. ve 27. Ölçüde Farklı Çözünürlüklerde Bağlı Multiple Bounce Roll

30. ölçüdeki ritmik kalıplar içerisindeki *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenleri, kalıbın yazılış ve duyuluşu açısından benzerlik gösterdiği *PAS/8 6 Stroke Roll* içerisinde yer alan bir bileşen olarak yer almaktadır.

Şekil 6.10. Etüt 2, 30. Ölçüde Ritmik Kalıp içerisinde Multiple Bounce Roll

21, 22 ve 39. ölçülerde yer alan *128/26 Choo-Choo*, 35. ölçüde yer alan *128/87 Inverted Inverts*, 39 ve 40. ölçüde yer alan *128/94 Malf Tap* veya *128/95 Malfs* hibrit rudimentleri ve 24. ölçüde yer alan *PAS/21 Flam Accent* rudimenti, farklı çözünürlükler, iç içe geçmiş tekrarlar ve çeşitli dinamiklerle kullanılmıştır.

Şekil 6.11. Etüt 2, 21 ve 22. Ölçülerde Choo-Choo

Şekil 6.12. Etüt 2, 35. Ölçüde Inverted Invert

Şekil 6.13. Etüt 2, 39. Ölçünün Sonunda Malf Tap

Şekil 6.14. Etüt 2, 24. Ölçüde Farklı Çözünürlükte Flam Accent

Etüt 2 rudiment çeşitliliği açısından zengin olmasına rağmen barındırdığı 59 adet *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ile öne çıkmakta ve bu rudimentin çeşitli şekillerde yer alması sayesinde tek bir ögeyi birçok farklı ritmik kalıp ve müzikal ifade halinde sunmaktadır.

6.2.3. Etüt 3

2/4'lük tartımda yazılan 3. Etüt çoğunlukla *Flam* grubu rudimentler içermektedir. Bu rudimentler diğer birçok rudimentin içerisinde de yoğun bir şekilde kullanılmıştır. *PAS/20 Flam*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/31 Drag*, *PAS/2 Single Stroke Four*, *PAS/8 6 Stroke Roll*, *PAS/21 Flam Accent* olmak üzere 6 standart, *128/111 Single Backs*, *128/87 Inverted Inverts* olmak üzere 2 hibrit , toplam 8 çeşit rudiment içermektedir.

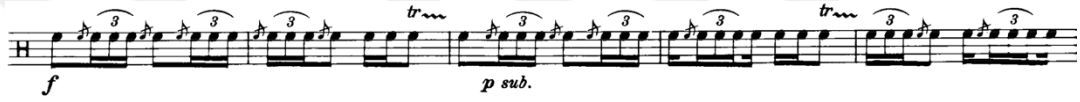
PAS/20 Flam rudimenti çoğunlukla farklı ritim kalıpları içerisinde, simetrik veya asimetrik tekrarlar içeren rudiment çevrimlerinde ve çeşitli dinamiklerde toplam

36 adet kullanılmıştır.

Şekil 6.15. Etüt 3, 4. Ölçüde Single Stroke Four İçerisinde Flam

PAS/2 Single Stroke Four rudimentleri, 17, 18, 19, 20, 21, 40, 41, 44 ve 45. ölçülerde çeşitli simetrik ve asimetrik tekrarlar halinde *PAS/20 Flam* ve *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimentleri ile birlikte iç içe kullanılmış ve duyuş açısından çeşitli *PAS/21 Flam Accent* varyasyonları elde edilmiştir.

Şekil 6.16. Etüt 3, 17, 18, 19, 20, 21. Ölçülerde İç İçe Çoklu Rudimentler

Şekil 6.17. Etüt 3, 40 ve 41. Ölçülerde İç İçe Çoklu Rudimentler

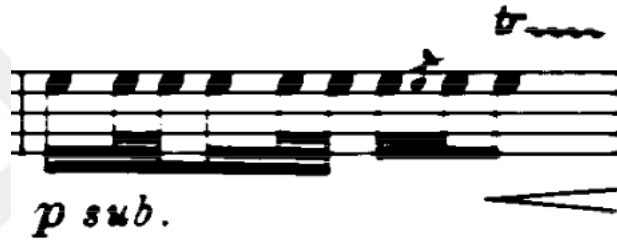
Şekil 6.18. Etüt 3, 44 ve 45. Ölçülerde İç İçe Çoklu Rudimentler

29 ve 30. ölçülerde kullanılan *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimentleri, örneğine az rastlanacak şekilde *PAS/20 Flam* rudimentleri ile aynı anda yani tek bir vuruş üzerinde kullanılmıştır.

Şekil 6.19. Etüt 3, 29. ve 30. Ölçülerde Aynı Anda İki Farklı Rudiment

43. ölçüde yer alan *128/111 Single Backs* ve *128/87 Inverted Inverts* rudimentleri, etüt içerisinde kullanılan hibrit rudimentlerin tamamını oluşturmaktadır. Bu rudimentlerden *128/111 Single Backs* simetrik çevrim ile, *128/87 Inverted Inverts* ise yarım halde kullanılarak *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenti ile sonlandırılmıştır.

Şekil 6.20. Etüt 3, 43. Ölçüde Hibrit Rudimentler

Etüt 3 rudiment çeşitliliği açısından *PAS/20 Flam*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/31 Drag*, *PAS/2 Single Stroke Four* haricinde 4 ayrı rudiment daha içeriyor olmasına rağmen, adı geçen rudimentlerin yoğun kullanımından ötürü ağırlıklı olarak *Flam* grubu rudimentlerin çoklu ve iç içe halde kullanımına yönelik kalıplar sunmaktadır.

6.2.4. Etüt 4

4/4'lük tartımla başlayan ve sonrasında tartım değişimlerinin yer aldığı 4. Etüt çoğunlukla *Flam* grubu rudimentleri içermektedir. Bu rudimentler diğer birçok rudiment içerisinde de yer almaktadır. Sıklıkla *Drag* grubu rudimentlerin de kullanıldığı etüt, *PAS/20 Flam*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/31 Drag*, *PAS/2 Single Stroke Four*, *PAS/7 Five Stroke Roll*, *PAS/38 Single Ratamacue*, *PAS/3 Single Stroke Seven*, *PAS/1 Single Stroke Roll* olmak üzere 8 standart, *128/111 Single Backs* ve *128/19 Cheese Inverts* olmak üzere 2 hibrit, toplam 10 çeşit rudiment içermektedir.

Bu etütte 14 adet ile en çok kullanılan *PAS/20 Flam* rudimenti, kullanıldığı

diğer etütlere göre daha az sıklıkta yer almasına rağmen belirgin müzikal ifadeler ile tek başına veya farklı birkaç ritim kalıbı içerisinde de görülmektedir.

Şekil 6.21. Etüt 4, 4. Ölçüde Flam

20. ölçüyü 21. ölçüye bağlayan son vuruşta *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenti, Etüt 3'te olduğu gibi *PAS/20 Flam* rudimenti ile aynı anda yani tek bir vuruş üzerinde kullanılmıştır.

Şekil 6.22. Etüt 4, 20 ve 21. Ölçülerde Aynı Anda İki Farklı Rudiment

Etüt 4'te müzikal ifade ve cümle yapısı olarak sıklıkla kullanılan *PAS/2 Single Stroke Four*, *PAS/7 Five Stroke Roll* rudimentleri simetrik ya da asimetrik, baştan veya sondan eksik veya *PAS/20 Flam* giri rudimentlerle aynı anda olmak üzere çeşitli varyasyonlar halinde, çeşitli dinamikler ile yer almıştır.

Şekil 6.23. Etüt 4, 12. Ölçüde Five Stroke Roll ve Ters Single Stroke Four

Şekil 6.24. Etüt 4, 22. Ölçüde Flam ile Eksik Five Stroke Roll

PAS/38 Single Ratamacue rudimenti 17. ölçüde eksik bir şekilde yer almaktadır.

Şekil 6.25. Etüt 4, 17. Ölçüde Eksik Ratamacue

13 ve 32. ölçülerde yer alan *128/111 Single Backs* rudimenti simetrik veya asimetrik çevrimler ile kullanıldığı gibi 32. *PAS/20 Flam* ile birlikte de kullanılarak *128/19 Cheese Inverts* halini almıştır.

Şekil 6.26. Etüt 4, 13. Ölçüde Düz ve Ters Single Backs

Şekil 6.27. Etüt 4, 24. Ölçüde Cheese Inverts

4. ölçüde yer alan *PAS/20 Flam* rudimenti ile oluşturulan müzikal ve ritmik kalıp, 30. ölçüde yer alan *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenti ile tekrar kullanılmıştır. Bu açıdan aynı müzikal ve ritmik ifadelerin farklı rudimentler ile tekrarlanmasına örnek teşkil etmektedir.

Şekil 6.28. Etüt 4, 30. Ölçüde Aynı Kalıbın Farklı Rudiment ile Tekrarlanması

Etüt 4, 12 etütlük eserin içerisinde tartım değişikliklerinin ilk defa kullanıldığı etüt olarak öne çıkmaktadır. Bu özelliği ile rudimentleri eksik, artık veya birbirine bağlı hallerde farklı tartım çeşitleri ve ritmik salınım hisleri ile sunmaktadır.

6.2.5. Etüt 5

5/8'lik tartımda yazılan 5. Etüt bütün eser içerisinde aksak ölçü yapısı barındıran ilk etüttür. *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimentinin sıklıkla kullanıldığı etütte *PAS/20 Flam*, *PAS/31 Drag*, *PAS/21 Flam Accent*, *PAS/1 Single Stroke Roll*, *PAS/8 Six Stroke Roll*, *PAS/9 Seven Stroke Roll* ve *PAS/3 Single Stroke Seven* olmak üzere toplam 8 çeşit standart rudiment kullanılmıştır.

Bu etütte 28 adet ile en çok kullanılan *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenti, 20, 54 ve 55. ölçülerde el tercihi nedeniyle duyuluş açısından *PAS/8 Six Stroke Roll* ve *PAS/9 Seven Stroke Roll* rudimentlerini oluşturan ritim kalıplarının içerisinde de yer almaktadır.

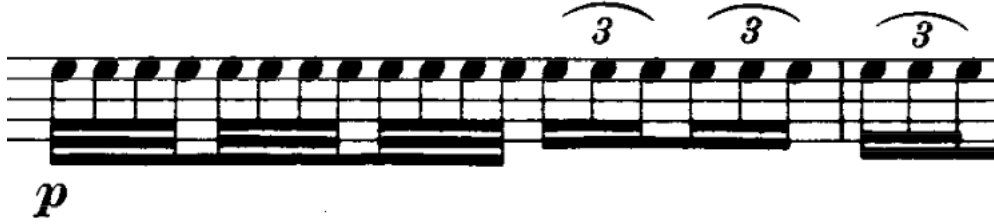

Şekil 6.29. Etüt 5, 45 ve 46. Ölçülerde Single Stroke Roll ve Six Stroke Roll

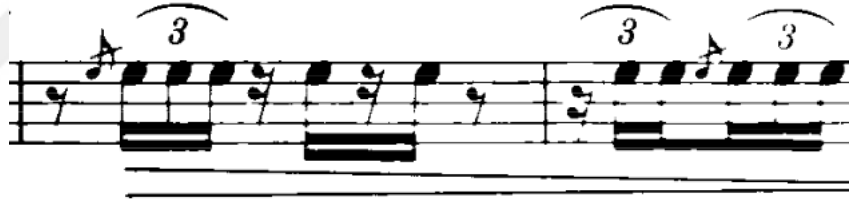
Şekil 6.30. Etüt 5, 54 ve 55. Ölçülerde Six Stroke Roll içerisinde Multiple Bounce Roll

Roll grubu rudimentlerin ritmik kalıp halinde sıklıkla kullanıldığı ettüte 45 ve 46. ölçülerde kullanılan farklı çözünürlükteki ardışık vuruşların yer aldığı cümleler *PAS/1 Single Stroke Roll* ve *PAS/8 Six Stroke Roll* oluşturmakta ve 1'er 8'lik kadar sarkarak tekrar edecek şekilde gruplanarak 6/8'lik bir tartım duyuluşu sağlamaktadır.

Şekil 6.31. Etüt 5, 20. Ölçüde Ters Seven Stroke Roll içerisinde Multiple Bounce Roll

PAS/21 Flam Accent rudimenti 15, 58 ve 59. ölçülerde yarım halde kullanılmıştır.

Şekil 6.32. Etüt 5, 58 ve 59. Ölçülerde 2. Sekizliğe Denk Gelen Yarım Flam Accent

Rudiment çeşitliliği açısından çok zengin olmayan bu etüt, çoğunlukla çarpmalı ve süslemeli ardışık vuruşların çözünürlük açısından giderek sıklaştığı, bu ardışık ve sık vuruşların aksak ölçü hissini kaybetmeden oluşturduğu, ritmik ve melodik ifadelerin tekrarlanmasından oluşmaktadır.

6.2.6. Etüt 6

2/4'lük tartımda yazılan 6. Etüt her bir ölçü içerisinde yer alacak sıklıkta, yoğun bir rudiment kullanımı içermektedir. *Flam* ve *Drag* grubu rudimentlerin çoğunlukta olduğu etüt içerisinde *PAS/20 Flam*, *PAS/31 Drag*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/27 Pataflafla*, *PAS/9 Seven Stroke Roll*, *PAS/8 Six Stroke Roll* ve *PAS/1 Single Stroke Roll* olmak üzere 7 standart, *128/35 Diddle-Flafla* ve *128/19 Cheese*

Inverts olmak üzere 2 hibrit, toplam 9 çeşit rudimet içermektedir.

Toplam 50 adet kullanılan *PAS/20 Flam* rudimenti çoğunlukla farklı rudimentler veya ritim kalıplarının içerisinde yer almaktadır.

Şekil 6.33. Etüt 6, 7. Ölçüde Pataflafla İçerisinde Flam

Eserin 18, 25, 58, 60 ve 61. ölçülerinde yer alan ardışık gruplamalar müzikal ifadeleri ve kullanım şekilleri açısından *PAS/1 Single Stroke Roll* olarak yer almaktadır.

Şekil 6.34. Etüt 6, 60 ve 61. Ölçülerde Single Stroke Roll

Duyuluş ve müzikal ifade açısından 11 ve 12. ölçülerde yer alan *128/19 Cheese Inverts* rudimenti, ters ve düz halleri ile, birbirlerine soru-cevap niteliğinde kullanılmıştır.

Şekil 6.35. Etüt 6, 11. Ölçüde Ters Cheese Inverts

Şekil 6.36. Etüt 6, 12. Ölçüde Düz Cheese Inverts

24. ölçüde *128/19 Cheese Inverts* rudimenti ters hali ile başlayarak *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ile bağlanmış bir şekilde kullanılmıştır.

Şekil 6.37. Etüt 6, 24. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Ters Cheese Inverts

26 ve 52. ölçülerde yer alan *PAS/8 Six Stroke Roll* rudimenti, asimetrik ve simetrik olmak üzere ritmik çevrimleri ile soru-cevap oluşturacak şekilde, ayrıca *PAS/31 Drag* rudimenti ile birlikte de kullanılmıştır.

Şekil 6.38. Etüt 6, 52. Ölçüde Drag ile Birlikte Six Stroke Roll

PAS/4 Multiple Bounce Roll rudimenti eser içerisinde büyük çoğunlukla 8'lik ve 4'lük çözünürlüklerde yani diğer etütlere kıyasla kısa sürelerle, ritmik gruplar ve rudimentlerin tamamlayıcı ögesi olarak kullanılmıştır.

Şekil 6.39. Etüt 6, 34. Ölçüde Kısa Multiple Bounce Roll'lar

8. ölçüde yer alan ritim kalıbı duyuluş olarak *128/35 Diddle-Flafla* rudimentini içermektedir.

Şekil 6.40. Etüt 6, 8. Ölçüde Diddle-Flafla

Hibrit rudimentler açısından çok zengin olmayan etüt 6, yoğun *Flam* ve *Drag* grubu rudimentlerinin çeşitlendirilmesinden oluşmakta ve bu rudimentleri neredeyse her ölçüde yer alacak şekilde sunmaktadır.

6.2.7. Etüt 7

3/8'lik tartımda yazılan 7. Etüt çoğunlukla standart rudimentlerden oluşan ve hibrit rudimentlerin en az yer aldığı etütlerden biridir. *Roll* grubu rudimentlerin sıklıkla kullanıldığı etütte *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS10 Nine Stroke Roll*, *PAS/7 Five Stroke Roll*, *PAS/20 Flam*, *PAS/31 Drag*, *PAS/22 Flam Tap* olmak üzere 6 standart, *128/80 Herta*, *128/94 Malf Tap* olmak üzere 2 hibrit, toplam 8 çeşit rudiment kullanılmıştır.

Toplam 30 adet kullanılan *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenti etüt içerisindeki birçok ritim kalıbı ve müzikal cümleye dahil olacak şekilde tamamlayıcı unsur olarak 8'lik veya noktalı 8'lik gibi kısa süreler halinde kullanıldığı gibi, 46, 47, 50 ve 51. ölçülerde olmak üzere içerisinde kullanılan aksanlarla çeşitli müzikal ifadeler oluşturacak şekilde 2 ölçülük kesintisiz uzunluklarda da kullanılmıştır.

Şekil 6.41. Etüt 7, 46 ve 47. Ölçülerde Multiple Bounce Roll

Etüt içerisinde sıkça kullanılan bir diğer rudiment olan *PAS/31 Drag*, 9 ve 23. ölçülerde olduğu gibi *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ile birlikte ters ve düz *128/80 Herta* rudimenti içerisinde de yer almıştır.

Şekil 6.42. Etüt 7, 9. Ölçüde Ters Herta İçerisinde Drag ve Multiple Bounce Roll

Şekil 6.43. Etüt 7, 23. Ölçüde Düz Herta İçerisinde Drag ve Multiple Bounce Roll

128/80 *Herta* rudimenti 24. ölçüde benzer bir yapı ile *PAS/20 Flam* rudimenti ile birlikte de kullanılmıştır.

Şekil 6.44. Etüt 7, 24. Ölçüde Herta İçerisinde Flam ve Multiple Bounce Roll

41, 42 ve 43. ölçülerde yer alan ritmik kalıplar ve müzikal cümleler, *PAS/10 Nine Stroke Roll* ve *PAS/7 Five Stroke Roll* rudimentlerinden oluşmakta ve bu rudimentlerin ikişer defa arka arkaya kullanılmasıyla duyuluş açısından 5/8'lik bir ifade içermektedir.

Şekil 6.45. Etüt 7, 41 ve 42. Ölçülerde Nine Stroke Roll ve Five Stroke Roll'dan oluşan 5/8'lik Cümle

44. ölçünün son iki 8'lik zamanında yer alan ritmik kalıp duyuluş açısından *PAS/22 Flam Tap* ile benzeşmektedir.

Şekil 6.46. Etüt 7, 44. Ölçüde Flam Tap

16. ölçüde başlayıp 21. ölçünün başına kadar her seferinde çeşitli çözünürlükteki susların sarkıtacağı şekilde kendini tekrar ederek kullanılan ritim kalıbı, çeşitli dinamiklerde *PAS/31 Drag* ile başlayan *PAS/7 Five Stroke Roll* rudimenini içermektedir.

Şekil 6.47. Etüt 7, 16. Ölçüden İtibaren Kendini Tekrarlayan Five Stroke Roll

Etüt 7 çeşitli rudimentlerin düz, ters, başka rudimentlerle iç içe veya çeşitli çözünürlükler halinde kullanılması sayesinde farklı tartım hisleri barındırmaktadır.

6.2.8. Etüt 8

3/4'lük tartımla başlayan 8. Etüt yer yer tartım değişiklikleri içermesine rağmen, kullanılan ritim kalıbı ve rudiment çeşitlerinin sınırlılığı ve bu sınırlı rudimentlerin sık sık tekrar etmesi nedeniyle tartım değişikliklerini duyuluş açısından kamufle etmektedir. *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/20 Flam*, *PAS/31 Drag* ve *PAS/21 Flam Accent* olmak üzere 4 standart ve *128/19 Cheese Inverts* olmak üzere 1 hibrit, toplam 5 çeşit rudiment içermektedir.

PAS/4 Multiple Bounce Roll rudimenti etüt 8'in geneline yayılmış, çeşitli çözünürlükler ve dinamikler halinde toplam 35 adet kullanılmıştır.

Şekil 6.48. Etüt 8, 58 ve 59. Ölçülerde Çeşitli Dinamiklerde Multiple Bounce Roll

24. ölçüde yer alan üçleme ritim kalıbı *PAS/21 Flam Accent* rudimentini içermektedir.

Şekil 6.49. Etüt 8, 24. Ölçüde Flam Accent

28. ölçü boyunca tekrar eden ritim kalıbı duyuluş açısından ters *128/19 Cheese Inverts* rudimenti ile benzeşmektedir.

Şekil 6.50. Etüt 8, 28. Ölçüde Ters Cheese Inverts

Rudiment çeşitliliği açısından sınırlı olan etüt 8, kullanılan rudimentler ve bunların dışındaki ritim kalıplarının da sıkça tekrar ettiği fakat bu tekrarların çeşitli dinamikler ile birlikte kullanıldığında elde edilen müzikal cümlelerden oluşmaktadır.

6.2.9. Etüt 9

6/8'lik tardımda yazılan etüt 9 kullanılan rudimentlerin çeşitliliği ve sıklığı açısından en yoğun etütlerden biridir. Çoğunlukla *Drag* ve *Roll* grubu rudimentler içeren etüt içerisinde *PAS/31 Drag*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/10 Nine Stroke Roll*, *PAS/7 Five Stroke Roll*, *PAS/20 Flam*, *PAS/1 Single Stroke Roll*, *PAS/22 Flam Tap*, *PAS/2 Single Stroke Four*, *PAS/3 Single Stroke Seven*, *PAS/21 Flam Accent*, *PAS/15 Seventeen Stroke Roll*, *PAS/32 Single Drag Tap* olmak üzere 12 adet standart, *128/111 Single Backs*, *128/19 Cheese Inverts* ve *128/27 Chuchuddas* olmak üzere 3 hibrit, toplam 15 çeşit rudiment içermektedir.

36 adet ile en çok kullanılan rudiment olan *PAS/31 Drag* kendi başına sıkça kullanıldığı gibi diğer birçok rudiment içerisinde de yer almıştır. 29, 30, 31 ve 32. ölçülerde yer alan *PAS/31 Drag* rudimenti ile oluşturulan müzikal cümleler, bir önceki etütte de kullanılan teknikle her seferinde çeşitli çözünürlük ve uzunluktaki susların sarkıtacağı şekilde ikişer adet 8'lik nota halinde tekrar ederek oluşturulmuştur.

Şekil 6.51. Etüt 9, 29, 30, 31 ve 31. Ölçülerde Drag

9. ölçüde yer alan *128/111 Single Backs* rudimenti ölçünün yarısında ters, diğer yarısında düz olacak şekilde asimetrik çevrim ile kullanılmıştır.

Şekil 6.52. Etüt 9, 9. Ölçüde Single Backs

Roll grubu rudimentlerin yoğun olarak kullanıldığı ettütte *PAS/7 Five Stroke Roll* sıklıkla tek başına kullanıldığı gibi diğer rudimentler ile birlikte de kullanılmıştır.

Şekil 6.53. Etüt 9, 3 ve 4. Ölçülerde Tekrar Eden Five Stroke Roll'lar

Şekil 6.54. Etüt 9, 6. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Five Stroke Roll

17. ölçüde *PAS/7 Five Stroke Roll* rudimenti ölçünün ilk yarısında *PAS/32 Single Drag Tap* ile birleşerek sonlanmış, ölçünün diğer yarısında ise aynı cümlelerin ters çevrimi halinde *PAS/22 Flam Tap* ile başlayarak kullanılmıştır.

Şekil 6.55. 17. Ölçüde Diğer Rudimentlerle Düz ve Ters Five Stroke Roll

Roll grubunun diğer bir rudimenti olan *PAS/10 Nine Stroke Roll* tek başına, ters çevrimi ile, kendi içerisinde bağlı veya başka rudimentlerle birlikte olmak üzere birçok farklı çeşit halinde, farklı dinamikler ile yer almıştır.

Şekil 6.56. Etüt 9, 11. Ölçüde Nine Stroke Roll

23. ölçüde *PAS/10 Nine Stroke Roll* rudimenti, kendi içinde bağ ve sonunda *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ile birlikte kullanılmıştır.

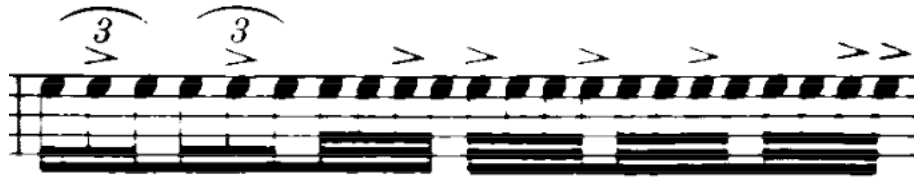
Şekil 6.57. Etüt 9, 23. Ölçüde Kendi İçinde Bağlı ve *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ile Biten Nine Stroke Roll

58. ölçünün ilk yarısında *PAS/31 Drag* ve *PAS/20 Flam* ile birlikte kullanılan *PAS/10 Nine Stroke Roll*, ölçünün ikinci yarısında kendini ters çevrimi ile tekrar eden bir şekilde kullanılmıştır.

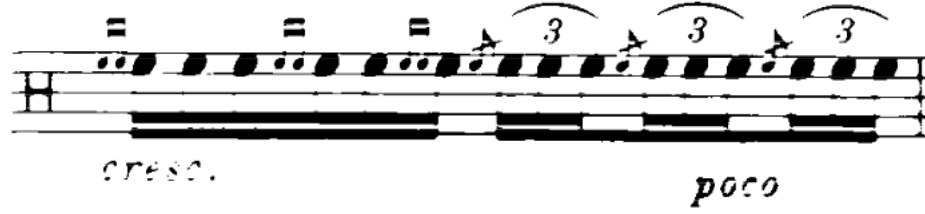
Şekil 6.58. Etüt 9, 58. Ölçüde Diğer Rudimentlerle Düz ve Ters Nine Stroke Roll

39. ölçüde yer alan ritim kalıbı *PAS/3 Single Stroke Seven* ve *PAS/15 Seventeen Stroke Roll* rudimentlerinin arka arkaya kullanılması nedeniyle 3/4'lük tartım duyuluşu oluşturmaktadır.

Şekil 6.59. Etüt 9, 39. Seven Stroke Roll ve Seventeen Stroke Roll

PAS/32 Single Drag Tap ve *PAS/21 Flam Accent* rudimentleri 47. ölçüde arka arkaya yer almaktadır.

Şekil 6.60. Etüt 9, 47. Ölçüde Single Drag Tap ve Flam Accent

21. ölçünün sonunda yer alan *128/27 Chuchuddas* rudimenti 22. ölçüde *PAS/31 Drag* ile birlikte kullanılmıştır.

Şekil 6.61. Etüt 9, 21 ve 22. Ölçülerde Chuchuddas

İçerdiği rudiment çeşitliliği ve sıklığı açısından son derece kompleks bir yapıya sahip olan etüt 9 aynı zamanda bu rudimentlerin çeşitli dinamikler ve iç içe geçen varyasyonlar halinde kullanılması nedeniyle son derece teknik ve müzikal bir ifade içermektedir. Bu yoğun teknik ve müzikal yapısı nedeniyle etüt 9 bütün eser içerisinde dikkat çekici derecede ayırt edici olmakla birlikte dünya çapındaki sınavlarda en çok tercih edilen Delecluse etütü olma özelliğini taşımaktadır.

6.2.10. Etüt 10

3/4'lük tartımla başlayan etüt 10 sık tartım değişiklikleri içermektedir. *Drag* ve *Flam* grubu rudimentlerin yoğun olarak kullanıldığı etütte *PAS/31 Drag*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/20 Flam*, *PAS/3 Seven Stroke Roll*, *PAS/22 Flam Tap*, *PAS/2 Single Stroke Four* ve *PAS/21 Flam Accent* olmak üzere 7 standart, *128/94 Malf Taps* ve *128/33 Dachuda* olmak üzere 2 hibrit, toplam 9 çeşit rudiment kullanılmıştır.

Kullanılan rudimentler arasında *PAS/31 Drag* rudimenti 21 adet ile en çok yer alan rudiment olmuştur.

Şekil 6.62. Etüt 10, 22, 23 ve 24. Ölçülerde Drag

Etüt içerisinde sıklıkla yer alan *PAS/3 Seven Stroke Roll* rudimenti kendi başına veya arka arkaya tekrarlar halinde kullanıldığı gibi farklı ritmik kalıpların tamamlayıcı ögesi olarak da kullanılmıştır.

Şekil 6.63. Etüt 10, 15, 16 ve 17. Ölçülerde Kendini Tekrar Eden Seven Stroke Roll'lar

19. ölçünün sonunda yer alan *PAS/3 Seven Stroke Roll* rudimenti *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ile sonlandırılarak kullanılmıştır.

Şekil 6.64. Etüt 10, 20. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Seven Stroke Roll

27 ve 28. ölçülerde arka arkaya tekrar eden ritim kalıpları yarım *PAS/22 Flam Tap* rudimentini içermektedir.

Şekil 6.65. Etüt 10, 27 ve 28. Ölçülerde Flam Tap

1 ve 44. ölçülerin ikinci yarılarında yer alan ritim kalıpları birbirlerine soru cevap niteliğinde olup birbirinin varyasyonları olan *128/33 Dachuda* ve *PAS/21 Flam Accent* içermektedir.

Şekil 6.66. Etüt 10, 1. Ölçünün İkinci Yarısında Dachuda

Şekil 6.67. Etüt 10, 44. Ölçünün İkinci Yarısında Flam Accent

43. ölçüde ikinci 8'likten itibaren yer alan ritim kalıbı *128/94 Malf Taps* rudimenti içermektedir.

Şekil 6.68. Etüt 10, 43. Ölçüde Malf Taps

56 ve 61. ölçülerde yer alan ritim kalıpları içerisindeki üçleme figürler *PAS/22 Flam Tap* içermekte ve ardından gelen notaların figürü tamamlaması ile *PAS/2 Single Stroke Four* akışı oluşturmaktadır.

Şekil 6.69. Etüt 10, 56. Ölçüde Single Stroke Four

Şekil 6.70. Etüt 10, 61. Ölçüde Flam Accent ve Single Stroke Four

Çoğunlukla tartım değişikliklerine odaklanan etüt 10 *Drag* grubu rudimentlerin yanında yoğun miktarda *Roll* grubu rudimentleri içermekte ve bu grupların üçleme çözünürlükleri ile kullanılan müzikal ifadeler barındırmaktadır.

6.2.11. Etüt 11

2/2'lik tartımda yazılan etüt 11 kendi başına ve diğer rudimentlerin içerisinde kullanılan *Drag* grubu rudimentlerin yoğun olarak yer aldığı ve ani dinamik değişikliklerini barındırmaktadır. Etüt *PAS/31 Drag*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/20 Flam*, *PAS/24 Flam Paradiddle*, *PAS/34 Lesson 25*, *PAS/25 Flam Accent* ve *PAS/3 Seven Stroke Roll* olmak üzere 7 standart, *128/30 Chutuddas* ve *128/19 Cheese Inverts* olmak üzere 2 hibrit, toplam 9 çeşit rudiment içermektedir.

Etüt içerisinde 34 adet ile en çok kullanılan *PAS/31 Drag* rudimenti çeşitli ritim kalıpları ve müzikal cümleler içerisinde, farklı dinamikler ile eserin geneline yayılmış haldedir.

Şekil 6.71. Etüt 11, 19 ve 20. Ölçülerde Çeşitli Dinamiklerle ile Drag

15. ölçüde *PAS/31 Drag* rudimenti *PAS/34 Lesson 25* gibi diğer rudimentlerin içerisinde de yer almaktadır. Bu ölçünün ilk yarısında ters *PAS/34 Lesson 25*, diğer yarısında ise aynı ritim kalıbının *PAS/20 Flam* rudimentli versiyonu olan *128/19 Cheese Inverts* ile birbirlerine soru cevap niteliğinde kullanılan bir müzikal ifade içermektedir.

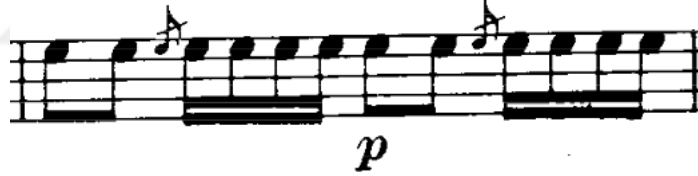
Şekil 6.72. Etüt 11, 15. Ölçüde Lesson 25 ve Cheese Inverts

Aynı cümle yapısı düz ve ters *128/19 Cheese Inverts* kullanımı ile 38. ölçüde de görülmektedir.

Şekil 6.73. Etüt 11, 38. Ölçüde Düz ve Ters Cheese Inverts

7, 17, 28 ve 29. ölçüdeki 16'lık gruplamalar duyuluş olarak *PAS/24 Flam Paradiddle* rudimenti ile benzeşmektedir.

Şekil 6.74. Etüt 11, 7. Ölçüde Duyuluş Olarak Flam Paradiddle

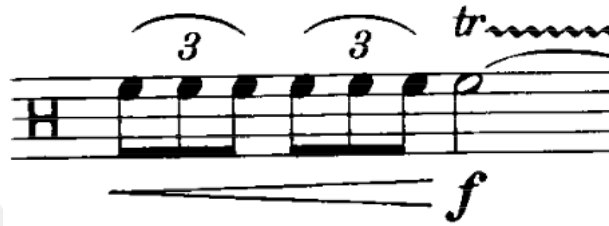
Şekil 6.75. Etüt 11, 17. Ölçüde Duyuluş Olarak Flam Paradiddle

PAS/4 Multiple Bounce Roll rudimenti eser içerisinde büyük dinamik değişiklikleri ile kullanılmıştır.

Şekil 6.76. Etüt 11, 21 ve 22. Ölçülerde Multiple Bounce Roll

23. ölçüde yer alan müzikal cümle etüdün 2/2'lik tartım yapısından ötürü duyuluş olarak *PAS/3 Seven Stroke Roll* ile benzeşmekte ve *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenti ile bitirilmiştir.

Şekil 6.77. Etüt 11, 23. Ölçüde Multiple Bounce Roll ile Biten Seven Stroke Roll

Etüt 11 içerisinde bulunan çok sayıda *Drag* grubu rudimentin diğer birçok ritim kalıbı ve *Flam* grubu rudimentler ile birlikte soru cevap niteliğinde, çok sayıda büyük ve ani dinamik değişimler ile oluşturulan müzikal cümleler içermektedir.

6.2.12. Etüt 12

7/8'lik aksak tartımla başlayan etüt 12 bütün kitap içerisinde en çok tartım değişikliği kullanılan etüt olma özelliğini taşır. *Roll* grubu rudimentlerin yoğun olarak kullanıldığı etüt *PAS/31 Drag*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, *PAS/20 Flam*, *PAS/1 Single Stroke Roll*, *PAS/32 Single Drag Tap*, *PAS/2 Single Stroke Four*, *PAS/7 Five Stroke Roll*, *PAS/21 Flam Accent* ve *PAS/3 Seven Stroke Roll* olmak üzere 9 standart, *128/111 Single Backs* ve *128/80 Herta* olmak üzere 2 hibrit, toplam 11 çeşit rudiment içermektedir.

Etüt içerisinde farklı çözünürlükteki sürelerde ve çeşitli dinamikler ile toplam 27 adet *PAS/4 Multiple Bounce Roll* rudimenti kullanılmıştır. 57 ve 60. ölçüler arasındaki tartım değişimleri sırasında kesintisiz olarak devam eden *PAS/4 Multiple Bounce Roll* geniş bir dinamik aralık ile yer almıştır.

Şekil 6.78. Etüt 12, 57 ve 60. Ölçüler Arasında Multiple Bounce Roll

6 ve 7. ölçülerde yer alan *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ve son 4'lüklerinde *PAS/1 Single Stroke Roll* içeren ritim kalıpları, asimetrik şekilde yerleştirilen suslarla sarkıtılarak ölçüler arasında soru cevap ilişkisi kuran bir müzikal cümle oluşturmaktadır.

Şekil 6.79. Etüt 12, 6 ve 7. Ölçülerde Multiple Bounce Roll ve Single Stroke Roll

33. ölçüde yer alan ritm kalıpları *PAS/2 Single Stroke Four* ve *PAS/7 Five Stroke Roll* rudimentlerini içermektedir.

Şekil 6.80. Etüt 12, 33. Ölçüde Single Stroke Four ve Five Stroke Roll

45 ve 46. ölçülerde kullanılan ritim kalıpları başta ve sonda, düz ve ters *128/111 Single Backs* ve ortada *128/80 Herta* rudimentlerini içermekte olup, ilerleyen ölçülerde bu ve bunun gibi kombinasyonlarla elde edilen müzikal cümleler halinde sıkça kullanılmıştır.

Şekil 6.81. Etüt 12, 45 ve 46. Ölçülerde Single Backs ve Herta

Roll grubu rudimentlerin yoğun olarak kullanıldığı etüt 12, kullanılan diğer ritim kalıpları ve rudimentlerin sıkça değişen tartımlar içerisinde birbirlerine eşlik ederek oluşturduğu müzikal cümlelerin, yazılışına kıyasla daha bütüncül bir duyuluş barındırmaktadır.

6.2.13. Ayırıştırılan Rudimentlerin Etütlere Göre Listelenmesi

Bu bölümde ayırıştırılan rudimentler etütlere göre listelenerek hangi etütte en çok hangi rudimentin kullanıldığı ve hangi etütte kaç çeşit rudiment kullanıldığı listelenmiştir. Bu listenin seçilecek bir etüdün prova sürecini daha verimli hale getirmek ve icra kalitesini arttırmak için hangi rudimentlerin daha fazla çalışılması gerektiği veya seçilecek bir veya birden çok rudimenti geliştirmek için hangi etütlerin çalışılabileceği konusunda bir kılavuz olması amaçlanmıştır. Her bir etütte en çok kullanılan rudimenti belirtmek için, *ilgili rudimentin kodu x sayı* formülü kullanılmıştır.

- Etüt 1: *PAS/31 Drag* x 21
8 standart, 1 hibrit, toplam 9 çeşit rudiment
- Etüt 2: *PAS/4 Multiple Bounce Roll* x 59
7 standart, 5 hibrit, toplam 12 çeşit rudiment
- Etüt 3: *PAS/20 Flam* x 36
6 standart, 2 hibrit, toplam 8 çeşit rudiment
- Etüt 4: *PAS/20 Flam* x 13
8 standart, 2 hibrit, toplam 10 çeşit rudiment
- Etüt 5: *PAS/4 Multiple Bounce Roll* x 28
8 çeşit standart rudiment
- Etüt 6: *PAS/20 Flam* x 50
7 standart, 2 hibrit, toplam 9 çeşit rudiment
- Etüt 7: *PAS/4 Multiple Bounce Roll* x 30
6 standart, 2 hibrit, toplam 8 çeşit rudiment
- Etüt 8: *PAS/4 Multiple Bounce Roll* x 35
4 standart, 1 hibrit, toplam 5 çeşit rudiment
- Etüt 9: *PAS/31 Drag* x 36
12 standart, 3 hibrit, toplam 15 çeşit rudiment

- Etüt 10: *PAS/31 Drag* x 21
7 standart, 2 hibrit, toplam 9 çeşit rudiment
- Etüt 11: *PAS/31 Drag* x 34
7 standart, 2 hibrit, toplam 9 çeşit rudiment
- Etüt 12: *PAS/4 Multiple Bounce Roll* x 27
9 standart, 2 hibrit, toplam 11 çeşit rudiment

Bu ayırtırmadan anlaşılacağı gibi *PAS/20 Flam*, *PAS/4 Multiple Bounce Roll* ve *PAS/31 Drag* rudimentleri büyük çoğunlukla eserin bütününe hakim görünmektedir. Buna göre aşağıdaki listede hangi rudimentin kaç etütte en çok kullanıldığı yer almaktadır.

- *PAS/4 Multiple Bounce Roll*, toplam 5 etütte en çok
- *PAS/20 Flam*, toplam 3 etütte en çok
- *PAS/31 Drag*, toplam 4 etütte en çok

Eserin bütününe bakıldığında kullanılan rudimentlerin herhangi bir sıra veya düzen ile yerleştirildiğine dair bir bulguya rastlanmamıştır. Rudiment çeşitliliği açısından sırasıyla etüt numarası 9, 2, 12, 4, 1, 6, 10, 11, 3, 5, 7, 8 hiyerarşisi ile anlamlı bir şekilde sıralanabilir. Buna göre 9. Etüdün diğer etütlere göre daha fazla tercih edilmesi rudiment içeriği açısından da açıkça görülmektedir.

6.3. Karşılaştırmalı İcra

Çalışma ve icra sürecini inceleyen bu performans karşılaştırmasında Jacques Delecluse'un 12 Etüt kitabı toplamda dört aylık bir prova süreci ile kaydedilmiştir. Bu süreçte tamamında el tercihleri belirtilmeden yazılan eser öncelikle yazıldığı gibi el tercihleri kullanmadan, çarpma ve süsleme içeren vuruşlar haricinde mümkün olduğu kadar artarda sağ veya artarda sol vuruş kullanmaktan kaçınarak, kuvvetli zamanlarda ağırlıklı olarak baskın el ile başlayan ardışık vuruşlar prensibi ile prova edilmiştir. Bu sayede artikülasyon açısından belli bir standart yakalanarak benzer teknik pasajların aynı ses ve ton kalitesinde icra edilmesi kolaylaşmıştır. Bu prensip özellikle çarpma veya süsleme barındırmayan her ardışık tek vuruş sekansı yani *Single Stroke Roll* ile oluşturulan ritim kalıpları ve müzikal cümleleri akıcı, temiz ve yalın bir şekilde icra etmeye olanak sağlamıştır. Aynı zamanda çeşitli dinamiklere veya içerisinde bulunduğu müzikal cümlenin artikülasyon yapısına göre sıkı, gevşek ya da Fransız

Stilinin belirleyici unsurlarından olan *roulliment perle* tril tekniği gibi ifadeler ile çeşitlendirilmesi gereken triller açısından el ve baget ilişkisinde yumuşak bir his ve rahat bir tutuş sağlamıştır. Ancak farklı ritim kalıplarının oluşturduğu teknik cümleler, benzer kalıplar olsa bile ardışık vuruşların sayısından ötürü kuvvetli zamanda zayıf el ile başlamak zorunda kalınan cümleler veya artarda aynı el tercihi gerektiren cümlelerin icrası ses ve ton standardı açısından tutarsızlık yaratmıştır.

Takip eden süreçte ayrıştırılan rudimentler öncelikli olmak üzere *PAS 40 International Drum Rudiments* ve *Drumlines.org 128 Hybrid Rudiments* kaynakları kullanılarak Amerikan Rudimental Drumming stilini oluşturan öğeler eserden bağımsız bir şekilde prova edilmiştir. Bu süreçte her iki kaynak içerisindeki bütün rudimentler baştan sona 90 metronomda, her bir rudimentin ritmik ve müzikal açıdan sorunsuz, ani geçişler halinde veya yavaşça en düşükten en yüksek (veya tersi) dinamiğe kadar rahat, baget tutuşunu artikülasyon ve dinamiğe göre sıkıdan gevşeye değiştirirken enstrümandan çıkan sesi sertleştirmeden, akıcı ve pürüzsüz halde icra edilebildiği noktaya kadar tekrarlandığı bir çalışma yöntemi izlenmiştir. Bu yöntem sayesinde standart ve ritmik kalıpların her bir vuruşunun ritim içerisindeki değeri, hangi ritmik kalıbın nasıl bir artikülasyon gerektirdiği daha iyi anlaşılmış, rudimentlerin tekrar ve varyasyon içeren yapıları sayesinde takip eden el tercihi ve kombinasyonlarının zayıf el ile başladığı durumlarda dahi pürüzsüz geçişler elde edilmiş ve her bir rudimentin kas hafızasında yer etmesi sağlanmıştır. İki veya üç günde bir olacak şekilde bu çalışma sekansı bütün çalışma boyunca mümkün olan en düşük dinamik ile tekrar edilmiştir. Bu sayede rudimentlerin sadece kas hafızası ile tekrar edilen sert ve köşeli ritmik kalıplar olmasından öte enstrümandan çıkan ses rengine dikkat edilerek seslendirilen müzikal cümleler halinde icra edilebilmesi sağlanmış ve çeşitli tril tekniklerinin seslendirilmesi sırasında oluşabilecek sertlikler bertaraf edilmiştir.

Prova sürecinin son aşamasında önceki iki çalışma prensibi birlikte uygulanmıştır. Önce her iki kaynak toplam bir veya bir buçuk saat arasında çalışılarak enstrüman, baget ve el ilişkisi güçlendirilmiş, dinamik farklılıkların ve artarda gelmesi gereken el tercihlerinin oluşturduğu tutuş gevşemeleri veya sıkışmaları eserin provasına başlamadan önce idrak edilmiştir. Bu sayede eserin provasına geçildiğinde karşılaşılabilecek çeşitli ritmik kalıp değişimleri veya tekrarları, bu ritmik kalıpların farklı dinamiklerdeki seslendirilişleri ve çeşitli çözünürlüklerdeki yoğun artikülasyonları içeren müzikal cümleleri ayırt etmek, el tercihlerini belirlemek ve seslendirmek

kolaylaşmıştır. Ayırıştırma sırasında artarda ardışık gelen ve duyuluş açısından Amerikal Rudimental Drumming sisteminde iki sağ iki sol el vuruşundan oluşan *Double Stroke Roll* grubu rudimentleri ile duyuluş açısından benzeşen ve aynı grubun rudimentleri olarak değerlendirilen ritmik gruplar, ritmik yapıyı anlamak adına faydalı olmasına karşın icra sırasında artikülasyon ve netliğin kaybolmaması açısından bir sağ bir sol el olmak üzere *Single Stroke Roll* olacak şekilde tercih edilmiştir. Her gün yapılan rudiment tekrarları aynı zamanda eser içerisindeki ritmik kalıpların müzikal cümleler yaratabileceğine dair algıyı hızlandırmış ve arka arkaya sıralanan farklı ritim gruplarına daha bütüncül yaklaşmayı sağlamıştır. Sık tekrarlar içeren rudiment çalışması baget kontrolü ve enstrüman hakimiyetinde gelişme sağlamakla birlikte yüksek kondisyon gerektiren uzun ve hızlı ritmik yapıların icrasını kolaylaştırmıştır.

Amerikan Rudimental Drumming çalışmasının özellikle Etüt 9 gibi çok sayıda ve çeşitte rudimentleri, ritmik kalıpları, tekrar ve kombinasyonları içeren etütler üzerinde ritmik yapıyı çözümlmek, yazılan metronoma yaklaşmak, çarpma veya süsleme gibi ayrıntı içeren cümleler içerisinde temiz ve ayrıntılı bir duyuluş, uzun süreli ve yüksek süratli cümlelerin stabil ve dayanıklı seslendirilişi, dinamik açısından ani ve yavaş değişimlerde hakimiyet gibi eserin icrasını büyük ölçüde etkileyen unsurlar üzerinde olumlu etki yarattığı gözlemlenmiştir.

7. SONUÇ

Bu çalışmanın birinci bölümünde askeri alandaki kullanımı 15. Yüzyılda yaygınlaşan trampet ile ordulara komut vermek üzere yaratılan ritim kalıpları ve trampet müziğinin alfabesi olan rudimentler Amerikan ve Fransız olmak üzere iki ayrı ekol üzerinden incelenmiş, stiller arasındaki farklar ve benzerlikler tespit edilmiştir. İlk kez 17. Yüzyılda İsviçre’de yazılı hale gelen rudimentler takip eden yüzyıllarda da trampet icracıları tarafından daha yaygın şekilde kullanılmaya devam etmiştir. Ortaçağ’dan itibaren Avrupa’da ordulara komut vermek üzere trampet icracıları tarafından seslendirilen rudimentlerin Amerika’ya gelişi 18. Yüzyılı bulmuştur. Kökenleri açısından ortak noktaları olan Amerikan ve Fransız Rudimentleri arasında tespit edilen en büyük farkın tril teknikleri olduğu saptanmıştır. National Association of Rudimental Drummers ve Percussive Arts Society gibi kuruluşların amaçlarından biri de bu rudimentlerin standardize edilmesi ve popülerleşmesine katkıda bulunmaktır. Fransız stilinin zamanla orkestra içerisinde daha çok yer alan bir enstrüman olan klasik trampete göre, daha müzikal ve bireysel seslendirilecek şekilde geliştiği, Amerikan stilinin ise Avrupa’dan gelen köklerine daha yakın kalarak bando içerisinde kullanılan marş trampetine göre, daha teknik ve bütüncül geliştiği gözlemlenmiştir. Bu stil farkları nedeniyle kullanılan trampet çeşitleri de ihtiyaçlara göre gelişmiş ve farklı yapılarda evrilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde Fransız vurmali çalgılar sanatçısı, piyanist ve besteci Jacques Delécluse’un biyografisine dair bilgilere meslektaşları, öğrencileri ve kendisi ile yapılan röportajları içeren internet kaynaklarından ulaşılmış ve derlenmiştir. Bestecinin Fransız vurmali çalgılar müziğindeki yeri kendisinden önce ve sonra olmak üzere iki şekilde ele alınmış, orkestral, solo ve eğitim literatürüne eserleri ve vizyonuyla büyük katkılar sağladığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın ana incelemesini içeren üçüncü bölümde Jacques Delécluse’un 12 Etüt eseri bestelenme amacı, şekli ve kullanıldığı alanlar açısından incelenmiştir. Eğitimi önceleyen bir bakış açısıyla bestelendiği saptanan 12 Etüt, Fransız ekolünün hakim olduğu ülkelerin orkestra kabul veya okul sınavlarında sıkça kullanıldığı gibi Amerika’da da tercih edildiği görülmüştür. Eser literatür taraması, çalışma, analiz, icra ve kayıt sürecinde görüldüğü üzere Fransız ve Amerikan stillerinin ortak kökeni rudimentlerin katı teknik şovlardan arındırılmış, net, müzikal ve yumuşak bir ifade ile icra edilmesi beklenen eğitimci bir yaklaşım ile bestelenmiştir.

Devam eden süreçte eser içerdği rudimentlere göre ayrıştırılmış ve bu rudimentlerin hangi etütte en fazla yer aldığı, kaç çeşit rudiment içerdği, bu rudimentlerin hangi dinamikler ve nasıl müzikal cümleler oluşturmak üzere kullanıldığı açılarından tespit edilmiş ve listelenmiştir. Bu listelemeye göre eserin içerisindeki etütler kullanılan rudiment sıklığı ve çeşidi açısından hiyerarşik bir sıralamaya alınmıştır.

Araştırmanın prova ve icra aşamasında 12 Etüt, iki aylık bir eser provası süreci ardından Amerikan Rudimental Drumming çalışması ile birleştirilerek prova sürecine devam edilmiştir. Bu süreç sonunda rudiment çalışmasının sağladığı teknik kabiliyet, baget kontrolü ve enstrüman hakimiyeti eserin ritmik yapısının algılanmasına, müzikal cümlelerin yorumlanışına ve hızlı teknik pasajların rahat aşılmasına olumlu katkıda bulunmuştur. Tavsiye edilen prensipler doğrultusunda uygulandığında rudiment çalışmasının özellikle trıl çeşitlerini algılama ve seslendirmede, çarpma veya süsleme barındıran ritmik grupların seslendirmesi sırasında oluşabilecek aksaklıklar ve tutuştaki rahatsızlıkların bertaraf edildiği görülmüştür. Rudiment çalışma şekillerinin klasik trampet icrasını olumsuz yönde etkilememesi için dikkat edilmesi gereken çalışma prensipleri tespit edilmiş, kökeni açısından ortak noktalar barındıran stil farklılıklarının bu prensipler dikkate alınarak birlikte kullanılması halinde icracıya ton, dinamik aralık ve artikülasyon açısından fayda sağladığı görülmüştür.

7.1. Tavsiyeler

Amerikan Rudimental Drumming çalışması yapısı itibari ile klasik trampet icrasına göre sert ve köşeli bir icra şekli içermektedir. Bu nedenle ayrıştırma aşamasında kullanılan kaynaklar veya icracının kendi tercih edeceği rudiment metodları ile yapacağı rudiment çalışmaları sırasında dikkat etmesi gereken bazı prensipler tezin 6.3. Karşılaştırmalı İcra bölümünde kişisel deneyim üzerinden örneklendirilmiştir. Bu deneyimde elde edilen bulgulara göre en önemli faktör, çalışılan her bir rudimentin mümkün olan bütün dinamik aralıklarda, ani veya yavaş geçişlerle ve bu esnada sıklığı-gevşekliği sürekli değişkenlik gösteren baget-el ilişkisinin sürekli kontrol edileceği bir farkındalıkla çalışma yapılmasıdır. Bu bağlamda çalışma sırasındaki değişken baget tutuş pozisyonlarını dışarıdan gözlemlemek açısından ayna karşısında çalışmak faydalı olacaktır. Bu aynı zamanda omuz, kol, el, baget ve trampet açılarını her icracının kendi vücut yapısına göre rahat çalışabileceği postürü korumasına da yardımcı olacaktır.

12 Etüt içerisinde el kombinasyonu belirleme ihtiyacı hissedilen ritmik kalıp ve müzikal cümleleri çözümlemek için bu araştırmanın 6.2. Etütlerin Rudimentlere Ayırıştırılması bölümü *PAS 40 International Drum Rudiments* ve *Drumlines.org 128 Hybrid Rudiments* kaynakları ile entegre şekilde kullanılabilir. Bu sırada kişisel el tercihlerine göre ayırıştırılan rudimentler çoğaltılabilir.

Bu çalışmanın önemli bir diğer unsuru ise 12 Etüt ve Amerikan Rudimental Drumming stillerini birlikte veya ayrı şekilde prova ederken mutlak suretle metronom kullanılmasıdır. Her bir rudiment çözünürlük ve uzunluk açısından farklı yapılara sahiptir. Bu bağlamda *PAS 40 International Drum Rudiments*, *Drumlines.org 128 Hybrid Rudiments* kaynaklarından yapılacak çalışmalarda baştan sona konforlu, ton ve ses rengini kaybetmeden, mümkün olan bütün dinamik aralıklarda akışı bozmayacak tempolar tercih etmek büyük önem arz etmektedir.

Var olan bütün rudimentler temelde sağ ve sol elin ardışık vuruşlarından oluşan *PAS/1 Single Stroke Roll* ve iki sağ iki sol el vuruşlarından oluşan *PAS/6 Double Stroke Open Roll* rudimentlerinin varyasyonlarında oluşmaktadır. Ayırıştırılan rudimentler ve haricindeki bütün ritmik kalıpların temiz, akıcı ve artiküle şekilde seslendirilmesi açısından bu iki rudimentin mümkün olan bütün dinamik aralıklarda çalışılması, hatta bu ustalaşılması, diğer rudimentlerde olduğu gibi 12 Etüt ve klasik trampet literatüründe tercih edilecek herhangi bir eser içerisindeki her türlü ritmik kombinasyonun çözümlemesi ve icrasında faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Age of Revolution, Waterloo Savaşı'ndan Davul Görseli,
<https://ageofrevolution.org/200-object/french-drum-captured-at-waterloo/>,
(20.10.2023) http-3
- Delécluse, J. (1964). Douze Etues pour Caisse-Claire. *Alphonse Leduc, Editions Musicales, 175, rue Saint-Honoré, Paris*
- Delécluse, J. (1985). Test-Claire pour Caisse claire seule. *Alphonse Leduc, Editions Musicales, 175, rue Saint-Honoré, Paris*
- Delécluse, J. (1987). Kieskleiriana 13 etudes pour Caisse-claire. *Alphonse Leduc, Editions Musicales, 175, rue Saint-Honoré, Paris*
- Delécluse, J. (1990). Kieskleiriana 2, 12 etudes pour Caisse-claire. *Alphonse Leduc, Editions Musicales, 175, rue Saint-Honoré, Paris*
- Gauthreaux II, G. G. (1989). "Orchestral Snare Drum Performance: An Historical Study". *Yayınlanmış Monograf, Louisiana State University*
- Haseman, B. (2006). A Manifesto for Performative Research. *Manifesto, Media International Australia incorporating Culture and Policy*
- Holmes JR, B. L. (2022). "An Annotated Bibliography of Rudimental Snare Drum Resources Containing Hybrid Rudiments". *Yayınlanmış Makale, Texas Tech University*
- Karasar, N. (2011). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Akademik Yayıncılık
- Knopper, Rob, blog, "the 12 days of delécluse!", Rob Knopper, blog, "the 12 days of delécluse!". <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/14/introducing-the-12-days-of-delcluse>, (02.10.2023), http-4
- Knopper, Rob, blog, "how often are delécluse etudes asked for in auditions", <https://www.robknopper.com/blog/2014/11/16/how-often-are-delcluse-tudes-asked-for-in-auditions>, (17.10.2023), http-5, http-11
- Knopper, Rob, Blog, "inerview with jacques delécluse and the albums release day is here", <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/26/day-12-my-interview-with-jacques-delcluse-and-the-albums-release-day-is-here>, (28.09.2023), http-6
- Knopper, Rob, blog, "day 3: jb leclère compares french and american snare drumming", <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/16/day-3-jb-leclre-compares-french-and-american-snare-drumming-12daysofdelcluse>, (06.10.2023), http-8
- Knopper, Rob, "day 5: didier vérité's 14 guidelines for playing delécluse", <https://www.robknopper.com/blog/2014/10/17/day-5-interview-with-didier-vrit-and-tude-5-12daysofdelcluse>, (02.10.2023), http-9
- Macarez, Frederic, Percussive Arts Society, Hall of Fame, Jacques Delécluse, <https://www.pas.org/about/hall-of-fame/jacques-delecluse>, (28.09.2023), http-1
- Percussive Arts Society. International Drum Rudiments. 110 W. Washington Street, Suite A, Indianapolis, IN 46204
- Ratamaswiss. 128 Hybrid Rudiments. *Drumlines.org*

Robles, A. (2020). “An Analysis of The French-American Compositions of Joseph Tompkins with an Overview of French Rudimental Drumming Traditions”. *Yayımlanmış Bilimsel Makale, University of Illinois Music and Performing Arts Library, Urbana, Illinois*

Stackhouse, B. (2015). “Jacques Delécluse’s Twelve Studies for Drum: A Study Guide and Performance Analysis”. *Yayımlanmış Makale, University of Oklahoma, Norman, Oklahoma*

Vienna Symphonic Library, Percussion, Snare Drum,
<https://www.vsl.info/en/academy/percussion/snare-drum>, (20.10.2023), http-7

World Percussion Movement, J.B. Leclère, Orchestral Percussion,
<https://www.worldpercussionmovement.com/jb-leclere-orchestral-percussion>,
(06.10.2023), http-2

Yedican, E. (2020). “Rudimental Trampet Tekniği ve Jesse Sieff’in Chopstakovich Adlı Eserindeki Rudimental Tekniklerin Kullanımı”. *Yayımlanmış Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Eskişehir*

EKLER

EK 1. Jacques Delecluse, Douze Etudes, Etüt No. 9

9

$\text{♩} = 66, 69.$

p

mf

f

p sub.

f

p

f

p sub.

cresc.

f

p

f

p sub.

f sub.

p sub.

f

pp

ff

p sub.

f

p sub.

cresc.

ff

pp

p

cresc.

poco

c

ff

p

ÖZGEÇMİŞ

Ali Can Öztan, Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Lisesi'ni bitirdikten sonra Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı, Üflemeli ve Vurmalı Çalgılar Anasanat Dalı, Vurmalı Çalgılar Sanat Dalı bölümünden 19.06.2015 tarihinde Yüksek Onur derecesi ile mezun oldu. 2021 yılında OMÜ LEE Müzik Anasanat Dalı Müzikte Yorumculuk Tezli Yüksek Lisans programına girdi Mezuniyetinden bu yana başlıca Ankara Devlet Opera ve Balesi, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası ve Bilkent Senfoni orkestrası olmak üzere birçok kurum ve kuruluşta sırasıyla sözleşmeli sanatçı, misafir sanatçı ve solist olarak yer aldı. Halen Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası, Tekfen Filarmoni Orkestrası ve birçok oda müziği oluşumunda vurmalı çalgılar sanatçısı olarak yer almaktadır.

Bu çalışma kişisel verilerin korunma yasasına aykırı veri içermemektedir.

İletişim Bilgileri

ORCID ID : 009-0005-9351-4290

Yayınlar, Sanatsal Etkinlikler:

Türkmenoğlu, Ceren, Köroğlu Balesi, Cemal Reşit Rey Konser Salonu,

(11-12.02.2024)

Lansky, Paul, Threads, sa.ne.na & Christian Benning, Borusan Müzik Evi,

(08.01.2023)

Gordon, Michael, Timber, sa.ne.na, Arter, (11.05.2023)

Berry, Mark, Mehteran, Perruchon, Etienne, 5 Dances Dogoriennes for Cello and

Timpani, Bellapais 10th Music Festival, (10.10.2022)

Eryılmaz, Erberk, Aksak Ska, Hoppa Projects, Houston 4th Annual Turkish Music

Festival, (17-19.09.2021)

Stockhausen, Karlheinz, Tierkreis, Gürültü Sanatı – Bir Perküsyon Akşamı, İTÜ

Maçka Kampüsü, Mustafa Kemal Amfisi, (25.04.2017)